II

(EY:n ja Euratomin perustamissopimuksia soveltamalla annetut säädökset, joiden julkaiseminen ei ole pakollista)

PÄÄTÖKSET

KOMISSIO

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 11 päivänä maaliskuuta 2008,

valtiontuesta C 15/07 (ex NN 20/07), jota Italia on myöntänyt verokannustimina tietyille uudelleenjärjestelyn kohteena olleille luottolaitoksille

(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 869)

(Ainoastaan italiankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2008/711/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti kehottanut asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa [1] ja on ottanut huomioon nämä huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

1. MENETTELY

(1) Italian parlamentti hyväksyi 24 päivänä joulukuuta 2003 lain nro 350 [2], jäljempänä 'laki 350/2003'. Sen 2 §:n 26 momentissa säädetään erityisestä verotäsmäytyksestä, joka koskee valtion omistamien pankkien yksityistämisestä 30 päivänä heinäkuuta 1990 annetussa laissa nro 218, jäljempänä 'laki 218/1990', tarkoitetussa uudelleenjärjestelyssä syntyneiden luottolaitosten tai uudelleenjärjestelyn kohteena olleiden luottolaitosten varoja.

(2) Italian viranomaiset eivät olleet ilmoittaneet järjestelyä komissiolle EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua valtiontukivalvontaa varten. Komissio on kuitenkin aloittanut kyseisen järjestelyn alustavan tutkinnan.

(3) Komissio pyysi 26 päivänä syyskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (D/57424) Italian viranomaisia toimittamaan kaikki tiedot, joita tarvitaan sen arvioimiseksi, onko järjestely valtiontukisääntöjen mukainen ja olisiko pitänyt noudattaa EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohdassa määrättyä velvoitetta ilmoittaa ennakolta aikomuksesta myöntää valtiontukea.

(4) Italia toimitti pyydetyt tiedot 29 päivänä marraskuuta 2005 päivätyllä kirjeellä (A/39913).

(5) Komissio pyysi 31 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä kirjeellä Italialta lisäselvityksiä sen suhteen, voidaanko järjestely rinnastaa valtiontukeen ja soveltuuko se yhteismarkkinoille.

(6) Italia toimitti pyydetyt tiedot 5 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä kirjeellä (A/33466).

(7) Komissio tapasi Italian viranomaiset 3 päivänä heinäkuuta 2006 keskustellakseen tutkittavana olevan verojärjestelyn toimivuudesta ja oikeutuksesta. Komissio otti huomioon Italian viranomaisten kokouksessa esittämät selvitykset, mutta sille jäi edelleen joitakin epäilyksiä siitä, onko järjestely rinnastettavissa valtiontukeen ja soveltuuko se yhteismarkkinoille.

[1] EUVL C 154, 7.7.2007, s. 15.
[2] Vuoden 2004 talousarviolaki, Italian tasavallan virallinen lehti nro 299, 27.12.2003.

(8) Italian viranomaiset toimittivat 28 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyllä kirjeellä (A/36106) yhteenvedon 3 päivänä heinäkuuta 2006 pidetyssä kokouksessa esittämistään tiedoista ja selvityksistä.

(9) Komissio ilmoitti Italialle 30 päivänä toukokuuta 2007 päivätyllä kirjeellä (D/203295) päätöksestään aloittaa tukitoimenpiteen osalta EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu menettely. *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* julkaistussa päätöksessään ([3]) komissio pyysi asianomaisia esittämään huomautuksensa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta.

(10) Italian viranomaiset esittivät huomautuksensa 5 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyssä kirjeessä (A/35808).

(11) Lisäksi komissio sai huomautuksia asianomaisilta, muun muassa Paribas-pankkikonsernilta, johon Banca Nazionale del Lavoro kuuluu, ja UniCredit-pankkikonsernilta, johon Capitalia, Banca di Roma ja Banco di Sicilia kuuluvat.

(12) Komissio antoi asianomaisten huomautukset Italian viranomaisille tiedoksi 3 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä kirjeellä (D/53926) ja 22 päivänä marraskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä (D/54681) ja pyysi sitä puolestaan esittämään huomautuksensa. Italian viranomaiset ilmoittivat komissiolle 5 päivänä marraskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä (A/39031) ja 21 päivänä joulukuuta 2007 päivätyllä kirjeellä (A/40631), että niillä ei ollut enää huomautettavaa eikä kommentoitavaa.

2. JÄRJESTELYN YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS

2.1 Pääomavoittojen verotus

(13) Italian verojärjestelmässä, kuten lähes kaikissa nykyaikaisissa verojärjestelmissä, noudatetaan tiettyjä yhtiöverotuksen perusperiaatteita. Tuloveroa kannetaan suurimmalta osalta oikeushenkilöitä (lähinnä liikeyrityksiltä) yrityksen tasolla, vaikkakin tiettyjen oikeushenkilöyttä vailla olevien yhteisöjen ja tietyntyyppisten henkilöyhtiöiden osalta on mahdollista soveltaa pakollista tai vapaaehtoista osakkuuteen suhteutettua verotusta (*trasparenza fiscale*). Verovelvollisen yrityksen osakkeenomistajat ovat omistamastaan yrityksestä erillisiä verovelvollisia ja periaatteessa velvollisia maksamaan veroa omistusosuuksistaan saamistaan pääomavoitoista ja osingoista, vaikkakin osaketuottojen kaksinkertaisen verotuksen vaikutusten lieventämiseksi sovelletaan erilaisia mekanismeja. Yritysten pääomavoitot ovat myös veronalaisia, kun ne realisoituvat ja ne otetaan huomioon verotuksessa. Yrityksen korkomenot ovat periaatteessa vähennyskelpoisia, mutta oman pääoman kustannukset eivät, mikä merkitsee, että korkotuottoja verotetaan kertaalleen velallisen tasolla (velalliseen sovellettavan verokannan mukaisesti), mutta osingoista verotetaan kaksinkertaisesti, yrityksen tasolla ja ainakin periaatteessa myös osakkeenomistajan tasolla.

(14) Kun osakkeenomistaja hankkii yrityksen osakkeita, yrityksen omaisuuden verotuksen perusta ei muutu. Toisaalta yrityksen omaisuuden luovutukseen liittyviä pääomavoittoja tai -tappioita verotetaan omaisuutta luovuttavan yrityksen tasolla. Koska omaisuuden luovutuksista maksetaan vero yleensä välittömästi, mutta luovutetun omaisuuden arvon noususta saatavat veroedut realisoituvat vasta ajan myötä (asteittaiset poistot), yrityksen tasolla verotettava omaisuuden luovutus merkitsee yleensä myyjäyrityksen ja ostajayrityksen nettoverotuksen kiristymistä.

(15) Yritysvarallisuuden luovutus osakkeenomistajille merkitsee myös luovutettuun omaisuuteen liittyvän pääomavoiton verottamista ja vastaavasti osakkeenomistajille luovutetun omaisuuden veropohjan kasvua, etenkin, jos viimeksi mainitut ovat yrityksiä, sillä omaisuuden arvonnousua ei voida kirjata ilman, että yrityksen saama pääomavoitto otetaan huomioon verotuksessa.

2.2 Omaisuuserien uudelleenarvostus ja täsmäytys yleensä

(16) Yrityksen omaisuuserien uudelleenarvostus on kirjanpito-operaatio, jossa yrityksen taseeseen kirjatun käyttöomaisuuden kirjanpitoarvo muutetaan nykykäyttöarvoon (koska käyttöomaisuudesta tehdään yleensä poistoja, niiden kirjanpitoarvo alenee ajan myötä, kun taas niiden markkina-arvo voi säilyä entisellään tai jopa olla korkeampi kuin jäljellä oleva kirjanpitoarvo, jos niiden arvo on ajan myötä noussut). Koska yrityksen omaisuuden kirjanpitoarvoa ei voida korottaa ilman, että saatu pääomavoitto otetaan huomioon yrityksen verotuksessa, uudelleenarvostuksessa syntyneestä käyttöomaisuuden arvonnoususta on tehtävä poistoja samoin ehdoin kuin omaisuudesta, johon arvonnousu liittyy. Lisäksi, kun tällaista (uudelleenarvostettua) omaisuutta tulevaisuudessa myydään, pääomavoitto on pienempi, koska myyntihinnan ja omaisuuden kirjanpitoarvon välinen erotus on pienempi.

([3]) Ks. alaviite 1.

(17) Uudelleenarvostaminen on poikkeuksellinen kirjanpito-operaatio, sillä tilinpäätöskäytännössä pyritään noudattamaan perinteisesti varovaisuutta, kun taas uudelleenarvostaminen perustuu olettamukseen, että tietty omaisuuserä on arvoltaan suurempi kuin siitä maksettu hinta tai sen jäljellä oleva kirjanpitoarvo. Tällainen olettamus voi osoittautua tulevan markkinakehityksen valossa virheelliseksi. Äskettäin käyttöönotetut tilinpäätösperiaatteet (kansainväliset tilinpäätösstandardit eli ns. IFRS-standardit), joita tiettyjen yritysten ja erityisesti pankkien on Italiassa noudatettava, edellyttävät käyttöomaisuuden, ja ennen kaikkea rahoitusinstrumenttien kirjaamista käypään arvoon (pääomavoitot ja -tappiot kirjataan tietyin väliajoin tilinpäätökseen). Lisäksi yritysten uudelleenjärjestelyjen yhteydessä omaisuuseriä vaihdetaan nykykäyttöarvon mukaan (joka on yleensä suurempi kuin taseeseen merkitty kirjanpitoarvo) ja tästä seuraavat arvonkorotukset merkitään kirjanpitoon.

(18) Yhtiöveron soveltamisen näkökulmasta omaisuuserien kirjanpidolliset uudelleenarvostukset ovat periaatteessa veronalaisia, jos pääomavoitto realisoituu ja kyseisen käyttöomaisuuden verotusarvo nousee. Pääomavoitot lisäävät kyseisten yritysten verotettavaa tuloa ja samalla verorasitusta, vaikka pääomavoitto ei realisoituisi rahallisesti. Jotta yritysten ei tarvitsisi maksaa veroa vielä realisoitumattomista pääomavoitoista, verojärjestelmässä on yleensä sallittua jäädyttää pääomavoitto ja soveltaa omaisuuseriin entistä verotusarvoa, joka on kirjanpitoarvoa alempi. Tällöin kirjanpidollisen voiton (eli voiton, jota ei lasketa verotettavaksi tuloksi) verotusta lykätään siihen asti, kunnes pääomavoitto toteutuu käytännössä esimerkiksi, kun omaisuuserät myydään.

(19) Kirjanpidollinen pääomavoitto kirjataan yleensä erityisvarakseen, joka on tarkoitettu voitolle, jota ei vielä oteta verotuksessa huomioon. Siihen asti, kunnes realisoitunut voitto otetaan huomioon verotuksessa, omaisuuserien kirjanpitoarvo ja verotusarvo eivät täsmää. Siksi toteutetaan täsmäytys, jossa kyseisten omaisuuserien verotusarvo oikaistaan niiden kirjanpitoarvoa vastaavaksi ja tämän seurauksena pääomavoitto muuttuu veronalaiseksi. Kirjanpidossa näkyvä voitto puretaan siis erityisvarauksesta ja kirjataan tavanomaisiin tilikauden tuottoihin, kun taas uudelleenarvostettujen omaisuuserien arvonkorotuksista tulee verotuksen kannalta poistokelpoisia.

(20) Huomattakoon kuitenkin, että pääomavoitot ovat erityislaatuisia tuloja, jotka muista toiminnan tuotoista poiketen ovat seurausta käyttöomaisuuden taloudellisen arvon noususta pidemmän ajan kuluessa, kun taas pääomavoiton verottaminen tapahtuu väistämättä tietyllä hetkellä. Sen lisäksi, että pääomavoittojen verotusta lykätään kyseisten omaisuuserien verotusarvon täsmäytykseen asti, realisoituneisiin pääomavoittoihin sovelletaan yrityksiin tavallisesti sovellettavan verokannan sijaan yleensä korvaavaa alennettua verokantaa. Alennettu verokanta hyödyttää yritystä, sillä se maksaa veron tavanomaista pienemmästä voitosta ja voi lisäksi jakaa kyseiset voitot osakkeenomistajille osinkoina, mistä mahdollisesti syntyy oikeus verohyvityksiin tai vapautuksiin yrityksen jo maksamista veroista. Korvaavasta verosta koituva etu voi valtiontukisääntöjen soveltamisen näkökulmasta olla perusteltu veroteknisistä syistä ([4]), kun otetaan huomioon pääomavoittojen erityisluonne verrattuna muusta toiminnasta saataviin tuottoihin.

2.3 **Pääomavoittojen verotus Italiassa**

(21) Tutkittavana olevan järjestelyn luonteen kuvaamiseksi on tehtävä yhteenveto säännöksistä, joita Italiassa sovelletaan verotettaessa pääomavoittoja, jotka on saatu Italian pankkijärjestelmää koskevassa laissa 218/1990 säädettyjen yritysten uudelleenjärjestelyjen seurauksena toteutetuista omaisuuserien luovutuksista.

Lain 218/1990 nojalla toteutettuihin luottolaitoskonsernien uudelleenjärjestelyihin liittyvät omaisuuserien luovutukset

(22) Lailla 218/1990 otettiin Italian pankkitoiminnan saneerauksen yhteydessä käyttöön järjestely, jonka tarkoituksena oli helpottaa paikallisten julkisten luottolaitosten käyttöomaisuuden ja muiden omaisuuserien tai pankkisektorin liiketoimintalohkojen siirtämistä vastaperustetuille tai jo olemassa oleville yksityisille luottolaitoksille (lain 218/1990 1 §). Vuonna 1990 liiketoimintalohkon luovutus rinnastettiin verotuksellisesti omaisuuden myyntiin. Tämä tarkoitti, että luovutettujen omaisuuserien nykykäyttöarvon ja niiden verotusarvon erotuksesta olisi

([4]) Ks. asia C-222/04, *Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato ja Cassa di Risparmio di San Miniato SpA*, tuomio 10.1.2006, (Kok. 2006, s. I-00289, 136–137 kohta).

täytynyt maksaa yhtiöveroa tuolloin voimassa olleen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun presidentin asetuksen nro 917, jäljempänä 'DPR 917/1986', 54 §:n 5 momentin ja 9 §:n nojalla.

(23) Pankkien omaisuuserien luovutuksen helpottamiseksi lain 218/1990 7 §:n 2 momentissa säädetään muun muassa poikkeuksellisesta verojärjestelystä, jonka nojalla pääomavoittoja, joita on saatu luovuttamalla mainitun lain 1 §:ssä säädetyn uudelleenjärjestelyn yhteydessä omaisuuseriä yksityisille luottolaitoksille niiden osakkeita vastaan, ei oteta huomioon verotuksessa ennen kuin pääomavoitot realisoituvat omaisuuserien myynnin yhteydessä tai kun ne jaetaan osakkeenomistajille osinkojen muodossa (pääomavoiton verotuksen lykkääminen).

(24) Lain 218/1990 tavoitteet voidaan tiivistää seuraavasti:

i) annetaan pankkisektorilla (lähinnä vähittäispankkeina) toimiville julkisille laitoksille mahdollisuus vaihtaa yhtiömuotonsa osakeyhtiöksi, koska se sopii liiketoiminnan harjoittamiseen paremmin;

ii) annetaan näille julkisille luottolaitoksille mahdollisuus korottaa pääomaansa houkuttelemalla uutta pääomaa osakkeenomistajilta ja yhdistymällä;

iii) varmistetaan, että julkisilla ja yksityisillä luottolaitoksilla on samanlaiset toimintaedellytykset ja myönnetään viimeksi mainituille uudelleenjärjestelyjen seurauksena realisoituneiden pääomavoittojen verotuksessa sama neutraalin verotuksen etu kuin julkisille luottolaitoksille.

(25) Lain 218/1990 7 §:n 2 momentissa säädettiin, että 15 prosenttia luovutushetkellä realisoituvista pääomavoitoista on luovuttajalle (julkiselle luottolaitokselle) veronalaista tuloa, johon sovelletaan yleistä yhtiöverokantaa (tuolloin 52,2 prosenttia, josta oikeushenkilöiden tuloveron IRPEG:n osuus oli 36 prosenttia ja paikallisen tuloveron ILOR:n osuus 16,2 prosenttia). Laissa vahvistettiin, että verotettava 15 prosentin osuus pääomavoitosta voitiin kohdistaa yksittäisiin omaisuuseriin – luovutuksen vastaanottavan pankin uutena veropohjana – tai liikearvoon. Lisäksi laissa säädettiin, että vastaanottajapankille luovutettujen omaisuuserien verotusarvo merkitään vastaanottajan kirjanpitoon (siirretty verotusarvo) ja kirjataan myös luovuttajapankilta saatujen osakkeiden arvoksi (korvaava verotusarvo), lukuun ottamatta veronalaista 15 prosentin osuutta pääomavoitosta, joka otetaan huomioon verotusarvojen (siirrettyjen ja korvaavien) nousuna.

(26) Järjestelyssä säädettiin siis osittaisesta verotuksen neutraaliudesta, jossa liiketoiminnan luovutukseen liittyi yhtiöveron lykkäys, jos luovutettujen toimintojen verotusarvot siirrettäisiin luovuttavalta luottolaitokselta saatuihin osakkeisiin ja luovutuksen saaja soveltaisi saatuihin omaisuuseriin verotusarvoa, joka niillä oli, kun ne olivat luovutuksen tekijän omistuksessa. Järjestelyssä omaisuuserien käypä arvo luovutushetkellä ja niiden verotusarvo eriytettiin toisistaan. Lain 218/1990 7 §:n 2 momentin nojalla sekä luovutuksen saajan että luovutuksen tekijän oli liitettävä veroilmoitukseensa "täsmäytyslaskelma", jossa niiden on selvitettävä verotusarvojen ja kirjanpitoarvojen poikkeamat.

Sulautumadirektiivin nojalla toteutettuihin yritysten rakenneuudistuksiin liittyvät omaisuuserien luovutukset

(27) Italia on sisällyttänyt direktiivin 90/434/ETY ([5]) (ns. sulautumadirektiivi) oikeusjärjestykseensä 30 päivänä joulukuuta 1992 annetulla decreto legislativo -asetuksella nro 544, jäljempänä "asetus 544/1992". Alkuperäisessä sulautumadirektiivissä käsiteltiin eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskevia sulautumisia, diffuusioita, varojen siirtoja ja osakkeiden vaihtoja seuraavien kolmen ehdon täyttyessä: i) yhtiömuodon täytyy olla joku direktiivin liitteessä luetelluista; ii) yhtiön verotuksellisen kotipaikan on oltava jossakin jäsenvaltiossa; ja iii) yhtiön on maksettava jotakin direktiivin 3 artiklan c kohdassa luetelluista jäsenvaltioissa voimassa olevista yhtiöveroista.

(28) Sulautumadirektiivissä varojensiirto määritellään seuraavasti: liiketoimi, jolla yhtiö ilman purkamismenettelyä siirtää koko toimintansa tai useita toimialojaan toiselle yhtiölle saaden vastineeksi vastaanottavan yhtiön yhtiöpääomaa edustavia arvopapereita (kyseessä voi olla perustettava tytäryhtiö, jonka alkupääoma muodostetaan siirrettävistä osakkeista, tai jo olemassa oleva yhtiö).

([5]) Neuvoston direktiivi 90/433/ETY, annettu 23 päivänä heinäkuuta 1990, eri jäsenvaltioissa olevia yhtiöitä koskeviin sulautumisiin, diffuusioihin, varojensiirtoihin ja osakkeidenvaihtoihin sovellettavasta yhteisestä verojärjestelmästä (EYVL L 225, 20.8.1990, s. 1).

(29) Direktiivin 2 artiklan i kohdan mukaan siirretyillä varoilla tarkoitetaan toimialaa eli yhtiön osan kaikkia varoja ja vastuita, jotka hallinnollisesti muodostavat itsenäisen toiminnan, toisin sanoen omavaraiseen toimintaan kykenevän yksikön. Yhteisöjen tuomioistuin on äskettäin antanut tuomion ([6]), jonka mukaan kaikki tietyn toimialan varat ja vastuut on siirrettävä, jotta direktiiviä sovellettaisiin varojensiirtoon. Sulautumadirektiivin mukaan varojensiirron vastikkeen on koostuttava pelkästään osakkeista, joten – toisin kuin muiden direktiivissä käsiteltyjen liiketoimien, kuten sulautumisten, diffuusioiden ja osakkeiden vaihtojen yhteydessä – tässä tapauksessa käteismaksu ei ole sallittu vastike varojensiirrosta.

(30) Sulautumadirektiivin 9 artiklassa säädetään saman direktiivin 4 artiklaan viitaten, että arvonkorotusta ei voida varojensiirron yhteydessä verottaa vastaanottavan yrityksen tasolla. Direktiivissä määritellään arvonkorotukset siirrettyjen varojen ja vastuiden reaaliarvon (markkina-arvon) ja niiden verotusarvon erotukseksi siitä riippumatta, miten kyseiset arvot kansallisessa lainsäädännössä määritellään. Sulautumadirektiivissä säädetty arvonkorotusten edullinen kohtelu – kun on kyse yritysten varojensiirroista eri jäsenvaltioiden välillä – perustuu ns. kiinteän toimipaikan ehtoon. Tämä tarkoittaa, että ainoastaan varoihin, jotka jäävät yhtiöön, jonka verotuksellinen kotipaikka on varat siirtävän yhtiön jäsenvaltiossa, tai jotka tosiasiallisesti liitetään siirtävän yhtiön jäsenvaltiossa sijaitsevaan vastaanottavan yhtiön kiinteään toimipaikkaan, voidaan soveltaa direktiivin 4 artiklassa tarkoitettua verotuksen lykkäämistä.

(31) Direktiivissä siis säädetään verotuksen neutraaliudesta tai veronkannon lykkäämisestä eikä verosta vapauttamisesta, sillä vastaanottavan yhtiön jäsenvaltio säilyttää oikeuden verottaa omaisuuserien luovutuksen yhteydessä realisoituneita pääomavoittoja sitten, kun omaisuuserät tulevaisuudessa myydään. Jotta siirrettyihin omaisuuseriin liittyvät pääomavoitot säilyisivät veronalaisina, ne on merkittävä vastaanottavan yhtiön verokirjanpitoon. Tätä varten kaikki siirretyt varat ja vastuut on merkittävä vastaanottavan yhtiön verokirjanpitoon siihen arvoon, joka niillä oli välittömästi ennen siirtoa (siirretty verotusarvo). Vastaanottavan yhtiön on näin ollen omaksuttava veropohja siirtävältä yhtiöltä, eikä sen ole mahdollista muuntaa veropohjaa markkina-arvoon. Sen vuoksi sulautumadirektiivin säännökset, joissa säädetään varojensiirtojen edullisesta verokohtelusta, ovat pohjimmiltaan samanlaisia kuin lain 218/1990 1 §:n säännökset. Direktiivissä ei kuitenkaan ole säännöksiä siitä, kuinka vastaanottavan yhtiön olisi arvostettava osakkeet, jotka se saa vastikkeena siirretyistä varoista, kun taas lain 218/1990 7 §:n 2 momentissa nimenomaisesti säädetään korvaavan verotusarvon soveltamisesta, mikä johtaa kaksinkertaiseen poikkeamiseen.

([6]) Asia C-43/00, *Andersen og Jensen ApS v. Skatteministeriet*, tuomio 15.1.2002 (Kok. 2002, s. I-00379,34 kohta ja sitä seuraavat).

Asetuksen 358/1997 nojalla toteutettuihin yritysten uudelleenjärjestelyihin liittyvät omaisuuden luovutukset

(32) Sulautumadirektiivin säännökset, jotka on otettu osaksi Italian lainsäädäntöä asetuksella 544/1992, koskevat pelkästään eri jäsenvaltioissa sijaitsevien yhtiöiden uudelleenjärjestelyjä, mutta Italia on ulottanut yhtiöiden uudelleenjärjestelyihin sovellettavan verotuksen neutraaliuden myös Italiassa toteutettaviin yhtiöiden uudelleenjärjestelyihin. Italia on 8 päivänä lokakuuta 1997 annetulla Decreto Legislativo -asetuksella nro 358, jäljempänä 'asetus 358/1997', ottanut käyttöön alueellaan sijaitsevien yhtiöiden uudelleenjärjestelyyn sovellettavat yleiset verosäännökset, joita sovelletaan myös silloin, kun omaisuuden luovutus toteutetaan niin, että liiketoimintalohko vaihdetaan osakkeisiin.

(33) Italiassa sijaitsevien yhtiöiden uudelleenjärjestelyjen yhteydessä syntyneiden ja etenkin asetuksessa 358/1997 tarkoitettuihin omaisuuden luovutuksiin liittyvien pääomavoittojen yleinen verojärjestelmä perustuu kahteen vaihtoehtoiseen järjestelmään.

(34) Asetuksen 358/1997 3 §:ssä säädetään vaihtoehtoisesta korvaavasta pääomavoittojen verojärjestelystä, joka koskee yhtiöiden osien tai määräosuuksien vaihtamista kyseisen yhtiön osakkeisiin. Asetuksen 3 §:ssä ensinnäkin vahvistetaan, että kyseisiä pääomavoittoja määritettäessä on vähennettävä luovutettujen omaisuuserien verotusarvosta – joka niillä oli siirtävän yhtiön omistuksessa – joko luovuttavan yhtiön kirjanpidossa omaisuuserien luovutuksesta korvauksena saaduille osakkeille annettu arvo tai vastaanottavan yhtiön kirjanpidossa luovutetulle liiketoimintalohkolle annettu arvo, jos viimeksi mainittu on suurempi. Lisäksi 3 §:ssä säädetään mahdollisuudesta maksaa pääomavoitoista 19 prosentin korvaava vero.

Uuden järjestelyn mukaan sekä luovuttava yhtiö että vastaanottava yhtiö merkitsevät realisoituneiden pääomavoittojen kirjanpitoarvoksi ja verotusarvoksi omaisuuserien uuden arvon, jotta voidaan välttää verotusarvon ja kirjanpitoarvon poikkeaminen toisistaan (luovutuksen kirjanpidollinen neutraalius).

(35) Toisaalta asetuksen 358/1997 4 §:ssä säädetään, että omaisuuden luovutukseen osallistuvat voivat valita sulautumadirektiivissä säädetyn kaltaisen veronlykkäyksen. Tällaisessa järjestelyssä liiketoimintalohkon omaisuuserien luovutus Italian alueella sijaitsevien yhtiöiden välillä on verotuksellisesti neutraali. Toisin sanoen pääomavoittoja, jotka realisoituvat vaihdettaessa omaisuuseriä osakkeisiin, ei oteta verotuksessa huomioon, jos luovutettujen omaisuuserien verotusarvo siirretään osakkeille, jotka siirtävä yhtiö saa, ja vastaanotettaville omaisuuserille annetaan verotusarvo, joka niillä oli, kun ne olivat siirtävän yhtiön omaisuutta (omaisuuden luovutuksen verotuksellinen neutraalius).

(36) Italian yhtiöverojärjestelmää muutettiin perusteellisesti vuonna 2003 eli samoihin aikoihin, kun laissa 350/2003 säädetty täsmäytysjärjestelmä tuli voimaan (1 päivästä tammikuuta 2004). Uudistus tuli voimaan 12 päivänä joulukuuta 2003 annetulla Decreto Legislativo -asetuksella nro 344/2003, jäljempänä 'asetus 344/200'3, jossa säädettiin seuraavista tämän menettelyn kannalta merkityksellisistä seikoista:

i) IRPEG (aikaisempi oikeushenkilöiden tulovero) kumottiin ja otettiin käyttöön uusi 33 prosentin yhteisövero, IRES; samalla poistettiin kahteen eri verokantaan perustuva tulovero, jossa yhtiön uudelleen investoimaan veronalaiseen tuloon sovellettiin alennettua IRPEG-kantaa (19 prosenttia);

ii) poistettiin yhtiöveron hyvitysjärjestelmä, jossa osakkeenomistajille jaettuja osinkoja verotettiin uudestaan, mutta Italiassa maksetusta yhtiöverosta myönnettiin verohyvitys; järjestelmä korvattiin järjestelyllä, jossa sekä Italiassa maksetut että ulkomailta tulevat osingot osittain vapautettiin verosta;

iii) otettiin käyttöön järjestely, jossa määräosuuksien myynnistä saadut pääomavoitot vapautettiin verosta, ja samalla poistettiin mahdollisuus vähentää hallussa olevien osuuksien arvonalennukset;

iv) poistettiin asetuksen 358/1997 3 §:ssä säädetty yhtiöiden uudelleenjärjestelyjen yhteydessä syntyneisiin pääomavoittoihin sovellettu 19 prosentin korvaava vero. Kumottaessa asetuksen 358/1997 säännökset otettiin asetuksella 344/2003 käyttöön yhtiöiden uudelleenjärjestelyjen, kuten sulautumisten ja diffuusioiden neutraali verotus, josta säädetään 22 päivänä joulukuuta 1986 annetussa presidentin asetuksessa nro 917 myöhempine muutoksineen – tuloverolaki (TUIR) – 170–174 §. Liiketoimintalohkojen ja määräosuuksien luovutuksia ei kuitenkaan siirretty tuloverolain ja sen myöhempien muutosten piiriin, mistä seurasi, että liiketoimintalohkojen luovutuksia, joihin sovellettiin presidentin asetuksen 917/1986 175 §:n ja sen myöhempien muutosten nojalla neutraalia kirjanpitoa, ja muita yhtiöiden uudelleenjärjestelyjä, joihin sovellettiin neutraalia verotusta, kohdeltiin eri tavoin.

(37) Lailla 344/2003 käyttöön otetun verouudistuksen perusteella kaikkien eri jäsenvaltioissa sijaitsevien yhtiöiden välisten uudelleenjärjestelyjen sulautumadirektiivissä tarkoitettu verotuksellinen neutraalius säilyy, sillä direktiivissä säädetään mahdollisuudesta toteuttaa luovutus verotuksellisesti neutraalisti. Asetuksen 358/1997 3 §:ssä säädetty mahdollisuus soveltaa korvaavaa 19 prosentin verokantaa poistettiin 1 päivästä tammikuuta 2004, mutta säilytettiin järjestelmä, jossa toteutetusta liiketoimintalohkon luovutuksessa syntyneet pääomavoitot määritetään kirjanpidollisesti neutraaleiksi. Lisäksi asetuksen 358/1997 4 §:ssä säädetty vaihtoehtoinen veronmaksun lykkäysjärjestely poistettiin. Liiketoimintalohkon myynnistä tai luovutuksesta saatuja pääomavoittoja verotetaan edellä kuvatun uudistuksen seurauksena samalla tavoin kuin yksittäisten omaisuuserien myynnistä saatuja voittoja.

(38) Yhteenvetona voidaan todeta, että kun laki 350/2003 hyväksyttiin, oli edelleen verotuksellisesti edullisempaa luovuttaa omaisuuseriä vaihtamalla ne osakkeisiin kuin myymällä, koska määräosuuksien luovutus oli vapautettu verosta, mutta muiden omaisuuserien luovutukset olivat veronalaisia.

(39) Komissio on kuvaillut sulautumadirektiivissä ja asetuksessa 358/1997 säädetyt puitteet voidakseen tarkastella eri järjestelyjä, joiden mukaisesti yhtiöt voivat uudelleenarvostaa ja täsmäyttää käyttöomaisuuttaan.

2.4 **Laeissa 342/2000, 448/2001 ja 350/2003 tarkoitetut täsmäytykset**

Laissa 218/1990 tarkoitetut luottolaitosten uudelleenjärjestelyt

(40) Lailla 218/1990 tietyt julkiset luottolaitokset yksityistettiin uudelleenjärjestelyin ja omaisuuden luovutuksin (12 päivänä maaliskuuta 1936 annetun asetuksen nro 375, muutettu 7 päivänä maaliskuuta 1938 laiksi nro 141, mukaisesti), ja ne muutettiin pankkisektorilla toimiviksi osakeyhtiöiksi (lain 218/1990 1 §). Lain 218/1990 7 §:n 2 momentin mukaan omaisuuserien luovutuksessa realisoituneita pääomavoittoja ei oteta verotuksessa huomioon, jotta liiketoimen verotuksellinen neutraalius voidaan varmistaa. Kuitenkin 15 prosenttia tällaisista pääomavoitoista oli veronalaista tuloa, ja siitä kannettiin tuolloin voimassa olleen yleisen verokannan mukainen yhtiövero. Lain 218/1990 7 §:n 2 momentin mukaisesti luovutettujen omaisuuserien verotusarvo siis määritettiin (täsmäytettiin) 15 prosentiksi pääomavoiton arvosta, mutta loput 85 prosenttia pääomavoitosta jäi verotuksessa huomioimatta.

(41) Vastaanotettujen osakkeiden ja luovutettujen omaisuuserien verotusarvon erotus ja toisaalta vastaanotettujen osakkeiden ja luovutettujen omaisuuserien kirjanpitoarvon erotus oli lykättyä pääomavoittoa (vain 15 prosenttia täsmäytettiin). Pääomavoiton loppuosan verottamista lykättiin siihen asti, kunnes pääomavoitto mahdollisesti realisoitui, kun kyseisiä omaisuuseriä myytiin tai vielä verottamatonta pääomavoittoa vastaava varaus jaettiin osakkeenomistajille osinkoina.

(42) Siksi laissa 218/1990 säädettyjen verokirjanpidon periaatteiden nojalla 85 prosenttia mainitussa laissa tarkoitettujen uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vaihdettuihin omaisuuseriin liittyvien pääomavoittojen taloudellisesta arvosta jää ottamatta huomioon verotuksessa. Italian viranomaisten mukaan kyseisten luottolaitosten uudelleenjärjestelyt toteutettiin vuosina 1990–1995. Tuolloin syntyneet pääomavoitot jäädytettiin tuleviksi vuosiksi ja kyseiset yhtiöt velvoitettiin ilmoittamaan täsmäyttämättömät arvot veroilmoituksen liitteessä.

Laissa 342/2000 tarkoitetut täsmäytykset

(43) Lain 218/1990 nojalla toteutetuissa luottolaitosten uudelleenjärjestelyissä syntyneet yhtiöt voivat 21 päivänä marraskuuta 2000 annetun lain nro 342 ([7]), jäljempänä 'laki 342/2000', 17 artiklan nojalla täsmäyttää uudelleenjärjestelyjen yhteydessä toteutetuissa omaisuuserien luovutuksissa syntyneiden ja vielä 31 päivänä joulukuuta 1999 taseessa olevien pääomavoittojen verotusarvot niiden kirjanpitoarvojen kanssa. Edellytyksenä oli, että kyseiset yhtiöt maksoivat pääomavoitoista 19 prosentin korvaavan yhtiöveron tuolloin sovelletun 42,4 prosentin (37 prosentin yhtiövero ja tuotannollisesta toiminnasta kannettava 5,4 prosentin paikallisvero) yleisen verokannan sijaan Täsmäyttäminen oli rajoitettu 85 prosenttiin alkuperäisestä pääomavoitosta, jota ei ollut otettu verotuksessa huomioon tai jonka verotusta oli lykätty.

(44) Maksamalla pääomavoitoista 19 prosentin veron sekä yhtiöt, joiden hallussa pankkien omaisuuserät olivat, että yhtiöt, jotka omistivat kyseisten yhtiöiden osakkeita, saattoivat täsmäyttää kyseisten omaisuuserien ja osakkeiden verotusarvot. Mikäli osakkeet oli luovutettu muille yhtiöille tai vaihdettu muiden yhtiöiden osakkeisiin ilman käteismaksua, myös kyseiset yhtiöt saattoivat täsmäyttää vaihdettujen osakkeiden arvon.

(45) Pääomavoittovero kuitenkin alennettiin 15 prosenttiin (korvaavan veron suuruus oli 19 prosenttia), jos luottolaitos päätti täsmäyttää ainoastaan omaisuuseriensä verotusarvon sen sijaan, että se olisi täsmäyttänyt sekä omaisuuserien että osakkeiden verotusarvon. Tällaisessa tapauksessa täsmäytysjärjestelystä hyötyivät ainoastaan luottolaitokset, joiden hallussa alkuperäisen luovutuksen kohteena olleet omaisuuserät olivat.

(46) Maksettuaan pääomavoittoveron edunsaajat vapauttivat alkuperäisten liiketoimien yhteydessä realisoituneet pääomavoitot (jotka olivat olleet jakamattomissa voittovarauksissa), ja ne saattoivat jakaa voitot osinkoina osakkeenomistajille.

(47) Edellä kuvatun, pankkisektorin uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vaihdettujen omaisuuserien ja osakkeiden täsmäytyksen lisäksi lain 342/200019 §:ssä säädettiin, että pääomavoittojen korvaavaa veroa voitiin soveltaa myös yhtiöihin, jotka halusivat täsmäyttää sellaisten omaisuuserien ja osakkeiden verotusarvot, jotka ne olivat saaneet omistukseensa muissa uudelleenjärjestelyissä, joihin sovellettiin asetuksessa 358/1997 tarkoitettua neutraalia verotusta.

(48) Lain 234/2000 19 §:ssä tarkoitetussa järjestelyssä (jossa säädettiin omaisuuserien ja osakkeiden täsmäytyksen osalta korvaavista 19 prosentin ja 15 prosentin pääomavoittoveroista) asetuksessa 358/1997 tarkoitettujen yhtiöiden uudelleenjärjestelyjen yhteydessä verotuksellisen täsmäytyksen tuloksena syntyneiden voittojen verotus rinnastettiin kaikissa suhteissa laissa 218/1990 tarkoitettujen luottolaitosten voittojen verotukseen.

([7]) Italian virallinen lehti *Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana* nro 276, 21.11.2000.

(49) Lisäksi lain 342/2000 20 §:ssä vahvistettiin yksityiskohtaiset säännöt pääomavoittojen korvaavalle verolle ja verohyvitykselle, joka myönnetään osakkeenomistajille, joille maksetaan osinkoja verotuksessa huomioon otettujen pääomavoittojen seurauksena.

Laissa 448/2001 tarkoitetut täsmäytykset

(50) Laissa 342/2000 säädettyjä täsmäytysjärjestelyjä jatkettiin 28 päivänä joulukuuta 2001 annetulla lailla nro 448, jäljempänä 'laki 448/2001', yhtiöiden taseeseen kirjattujen vielä täsmäyttämättömien omaisuuserien osalta.

(51) Lain 448/2001 3 §:n 11 momentissa säädettiin, että lain 342/2000 17–20 §:ssä tarkoitettua täsmäytysjärjestelyä sovelletaan sekä laissa 218/1990 tarkoitettuihin pankkisektorin uudelleenjärjestyihin liittyvistä omaisuuseristä ja osakkeista peräisin oleviin verottamattomiin voittoihin että muista, asetuksen 358/1997 nojalla toteutetuista uudelleenjärjestelyistä peräisin oleviin omaisuuseriin, jotka olivat yhtiön hallussa vielä 31 päivänä joulukuuta 2001. Laissa 448/2001 säädettiin, että täsmäytyksen aikaan sovelletun 41 prosentin yhtiöveron (joka muodostuu 36 prosentin yhtiöverosta ja tuotannollisesta toiminnasta kannettavasta 5 prosentin paikallisverosta) sijaan voitoista kannetaan korvaavaa veroa 12 prosenttia, jos kyseessä on kaksinkertainen täsmäytys (sekä vastaanottavan yhtiön hallussa olevien omaisuuserien että luovuttavan yhtiön saamien osakkeiden täsmäytys), ja 9 prosenttia, jos kyseessä on yksinkertainen täsmäytys (joka rajoittuu vastaanottavan yhtiön hallussa oleviin omaisuuseriin).

Laissa 350/2003 tarkoitetut täsmäytykset

(52) Lain nro 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädettiin, että lain 342/2000 17 §:ssä säädettyä täsmäytysjärjestelyä voidaan soveltaa myös realisoituneisiin vielä verottamattomiin voittoihin, jotka liittyvät omaisuuseriin, joita laissa 218/1990 tarkoitetut pankkisektorin uudelleenjärjestelyt koskevat, ja jotka edelleen näkyvät 31 päivänä joulukuuta 2003 käynnissä olevan tilikauden taseessa. Laissa 350/2003 vahvistettiin, että tällaisten voittojen täsmäytykseen liittyvien pääomavoittojen korvaava vero oli 12 prosenttia, jos kyseessä oli kaksinkertainen täsmäytys (sekä luottolaitoksen haltuunsa saamien omaisuuserien että ne luovuttaneen luottolaitoksen vastaanottamien osakkeiden täsmäytys), ja 9 prosenttia, jos kyseessä oli yksinkertainen täsmäytys (joka rajoittuu luottolaitoksen haltuunsa saamiin omaisuuseriin). Lain 350/2003 26 §:ssä ei kuitenkaan säädetty mistään muusta omaisuuserien täsmäytyksestä asetuksen 358/1997 nojalla toteutettuihin yleisiin yhtiöiden uudelleenjärjestelyihin liittyen.

(53) Lain 350/2003 2 §:n 26 momentin mukaan lain 218/1990 nojalla realisoituneista pääomavoitoista, jotka liittyvät käyttöomaisuuden ja pankkien muiden omaisuuserien luovuttamiseen vastaperustetuille tai jo olemassa oleville yksityisille luottolaitoksille kyseisten luottolaitosten osakkeita vastaan, voidaan maksaa 12 prosentin tai 9 prosentin korvaava vero tuolloin sovelletun 37,25 prosentin verokannan (33 prosentin yhtiövero ja tuotannollisesta toiminnasta kannettava 4,25 prosentin paikallisvero) sijaan. Lisäksi laissa 350/2003 säädettiin, että korvaava vero maksetaan kolmessa erässä (50 prosenttia vuonna 2004, 25 prosenttia vuonna 2005 ja 25 prosenttia vuonna 2006) ilman korkoja.

(54) Italian viranomaisten toimittamien tietojen perusteella yhdeksän pankkikonsernia on täsmäyttänyt omaisuuseränsä lain 350/2003 26 §:n 26 momentin nojalla maksamalla pääomavoitoista 9 prosentin korvaavan veron (yksinkertainen täsmäytys). Kyseiset pääomavoitot olivat määrältään yhteensä yli 2 059 miljoonaa euroa. Näiden yhdeksän pankin maksamien korvaavien verojen määrä oli 180 615 534 euroa. Jotta verojen valtiontukiekvivalentti voidaan laskea, vuonna 2005 ja 2006 maksettaviin eriin on lisättävä komission asetuksessa N:o 794/2004 ([8]) säädetty sääntöjenvastaisten tukien takaisinperintään sovellettava 3,7 prosentin viitekorko. Maksettu vero nousee näin 185 505 996 euroon ([9]), joka on viitemäärä laskettaessa mahdollisen tuen määrää avustusekvivalenttina ilmaistuna.

Laissa 350/2003 tarkoitetut uudelleenarvostukset

(55) Lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa säädettiin, että kaikki verovelvolliset yhtiöt voivat määrittää 31 päivänä joulukuuta 2002 olemassa olevien omaisuuseriensä verotusarvot uudelleen senhetkiseen käypään arvoon maksamalla kolmessa erässä (50 prosenttia vuonna 2004, 25 prosenttia vuonna 2005 ja 25 prosenttia vuonna 2006) 19 prosentin korvaavan veron, jos kyseessä on poistokelpoisten omaisuuserien uudelleenarvostus, ja 15 prosentin korvaavan veron, jos kyseisistä omaisuuseristä ei tehdä poistoja.

([8]) Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (V luku – Takaisinperittävän sääntöjenvastaisen tuen korko) (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

([9]) Maksetut määrät ovat seuraavat: a) 92 760 506 euroa vuonna 2004; b) 46 380 253 euroa vuonna 2005, mikä vastaa 44 725 412 euron nykyarvoa vuonna 2004; ja c) 46 380 253 euroa vuonna 2006, mikä vastaa 43 129 616,9 euron nykyarvoa vuonna 2004.

(56) Kuten edellä mainittiin, uudelleenarvostukset ovat poikkeuksellisia operaatioita, jotka toisinaan sallitaan erityisin verosäännöksin omaisuuserien muuntamiseksi käypään arvoon. Verotuksellinen uudelleenarvostus on eri asia kuin täsmäytys. Ensiksi mainitussa yhtiön omaisuuserien verotusarvo voidaan saattaa uudelleenarvostushetken markkina-arvon mukaiseksi, kun taas viimeksi mainitussa verotettava pääomavoitto ei voi olla suurempi kuin aiemmin toteutuneen tapahtuman, esimerkiksi uudelleenjärjestelyn, yhteydessä.

3. MENETTELYN ALOITTAMISEN SYYT

(57) Komissio aloitti 30 päivänä toukokuuta 2007 päivätyllä päätöksellä ([10]) EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädetyn verotäsmäytysjärjestelyn osalta. Järjestely vaikutti täyttävän kaikki ehdot, joita EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna valtiontukena pitäminen edellyttää. Lisäksi tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille oli epäilyjä, koska ei näyttänyt olevan mahdollista soveltaa mitään EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetyistä poikkeuksista.

(58) Komissio katsoi erityisesti, että lain 250/2003 2 §:n 26 momentilla myönnettiin taloudellista etua, joka vastasi suuruudeltaan vuonna 2004 omaisuuserien arvon täsmäyttämiseksi tosiasiallisesti maksetun veron ja, jos täsmäytys olisi tehty lain 350/2003 2 §:n 26 momentin säännöksiä soveltamatta, yleisen veron erotusta. Vuonna 2004 kyseisiin voittoihin olisi sovellettu 37,25 prosentin verokantaa (joka muodostuu 33 prosentin yhtiöverosta ja tuotannollisesta toiminnasta kannettavasta 4,25 prosentin paikallisverosta), mutta tosiasiallisesti maksettu korvaava vero oli 9 prosenttia. Lisäksi lain 350/2003 nojalla korvaava vero maksettiin kolmessa erässä (50 prosenttia vuonna 2004, 25 prosenttia vuonna 2005 ja 25 prosenttia vuonna 2006) ilman korkoja, mutta ilman lain 350/2003 2 §:n 26 momentin säännöksiä sovellettava vero olisi täytynyt maksaa kokonaan vuonna 2004. Komissio on laskenut, että tutkittavan järjestelyn yhdeksän tuensaajaa maksoivat tosiasiallisesti veroa avustusekvivalentiksi muutettuna 185 505 996 euroa, kun yleinen vero olisi ollut 771 991 022 euroa (37,25 prosenttia 2 059 miljoonan euron realisoituneesta voitosta). Yleisen veron ja tosiasiallisesti maksetun veron erotus on siis 586 485 026 euroa.

([10]) Ks. alaviite 1.

(59) Lisäksi komissio piti lakien 342/2000 ja 448/2001 nojalla tuensaajia hyödyttäneitä verotäsmäytyksiä vain yleisinä verotoimenpiteinä, joilla pyrittiin varmistamaan realisoituneiden pääomavoittojen verotuksen tasapuolisuus, kun taas lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädetty täsmäytys kohdistui pelkästään lain 218/1990 mukaisten uudelleenjärjestelyjen kohteena oleviin pankkeihin. Sen vuoksi sitä ei voitu pitää yleisluonteisena toimenpiteenä eikä voitu katsoa, että sillä oli tarkoitus varmistaa tutkittavana olevien pääomavoittojen ja vastaavissa muissa yritysten uudelleenjärjestelyissä realisoituneiden pääomavoittojen tasapuolinen kohtelu. Lisäksi komission mukaan se, että jotkin italialaispankit olivat suorittaneet taseisiinsa kirjattuihin verottamattomiin pääomavoittoihin liittyvät verovelkansa maksamalla nimellisen (alennetun) veron, olisi voinut tehdä niistä houkuttelevampia yritysostokohteita, mikä olisi vääristänyt pankkisektorin yritysostomarkkinoita.

(60) Siksi komissio päätteli, että tutkittavana oleva järjestely saattoi olla yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, ja aloitti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn. Komissio ilmoitti, että jos se kyseisen menettelyn päätteeksi toteaa, että tutkittavana oleva järjestely on yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea, se olisi perittävä takaisin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([11]) 14 artiklan mukaisesti. Joitakin verotukijärjestelyjä koskevan käytännön perusteella ([12]) takaisinperinnän olisi kuitenkin kohdistuttava pelkästään veron määrään, joka on jäänyt maksamatta, verrattuna määrään, joka tuensaajan olisi pitänyt maksaa, jos tuensaaja olisi soveltanut muita tuolloin käytettävissä olleita verojärjestelyjä. Tämä ei tarkoita kuitenkaan, että tilanteen palauttamisessa ennalleen otettaisiin huomioon puhtaasti hypoteettisia valintoja, joita kyseisen järjestelyn tuensaajat olisivat voineet tehdä ([13]). Komissio pyysi Italian viranomaisia ja asianomaisia esittämään huomautuksensa siitä, voitaisiinko sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen takaisinperintä rajata pelkästään lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa säädetyn uudelleenarvostusjärjestelyn nojalla maksettavan veron ja tuensaajaluottolaitosten saman lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa tarkoitetun täsmäytysjärjestelyn nojalla tosiasiallisesti maksaman korvaavan veron erotukseen.

([11]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

([12]) Ks. VI jakso komission päätöksessä, tehty 4 heinäkuuta 2006, valtiontuesta N:o C 30/04 (ex NN 34/04), jonka Portugali on myöntänyt vapauttamalla julkisten yritysten tietyt (liike)toimet yritysten myyntivoittoverosta (EUVL L 307, 7.11.2006, s. 219).

([13]) Ks. asia C-148/04, *Unicredito Italiano SpA / Argenzia delle Entrate, Uffizio Genova 1*, tuomio 15.12.2005 (kok. 2005, s. I-11137, 113–119 kohta).

4. ITALIAN HUOMAUTUKSET

(61) Toimittamissaan huomautuksissa Italian viranomaiset a) kielsivät tutkittavana olevan järjestelyn rinnastamisen valtiontukeen ja b) totesivat toissijaisesti, että mahdollisesti myönnetty etu oli paljon pienempi kuin komissio oli alustavasti laskenut ja että sitä olisi pidettävä vähämerkityksisenä (*de minimis*).

(62) Italia totesi erityisesti, että lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa annettiin selvästi kaikille uudelleenjärjestelyissä osallisina olleille yhtiöille mahdollisuus täsmäyttää omaisuuseriensä arvo. Mainitun lain 2 §:n 25 momentissa mahdollisuus täsmäyttää verotusarvot kirjanpitoarvojen mukaisiksi annettiin Italian viranomaisten mukaan kaikille viittaamalla epäsuorasti lain 342/2000 145 §:ään, jossa säädettiin verotuksellisesti neutraalien uudelleenjärjestelyjen seurauksena lykättyjen pääomavoittojen ottamisesta huomioon verotuksessa, ja näin ollen se koski kaikkia asetuksen 358/1977 nojalla toteutetuista uudelleenjärjestelyistä seuranneita verotusarvojen poikkeamia.

(63) Italian mukaan tätä yleistä täsmäytysjärjestelyä oli lain 342/2000 12 §:n nojalla mahdollista soveltaa maksamalla kolmessa erässä (50 prosenttia vuonna 2004, 25 prosenttia vuonna 2005 ja 25 prosenttia vuonna 2006) 19 prosentin korvaava vero, jos kyseessä on poistokelpoisten omaisuuserien uudelleenarvostus, ja 15 prosentin korvaava vero, jos kyseisistä omaisuuseristä ei tehdä poistoja. Italian viranomaisten mielestä lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa tarkoitettua järjestelyä olisi täytynyt arvioida lain 342/2000 14 §:llä epäsuorasti käyttöönotetun täsmäytysjärjestelyn perusteella eikä verrata sitä – kuten komissio tekee – yhtiöiden yleiseen uudelleenarvostusjärjestelyyn, josta säädetään lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa. Sekä implisiittisessä täsmäytysjärjestelyssä että eksplisiittisessä uudelleenarvostuksessa säädettiin Italian mukaan samojen korvaavien 19 prosentin ja 15 prosentin verokantojen soveltamisesta. Toisin kuin muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä komission päätöksessä esitettiin, Italian viranomaisten mielestä lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa mahdollisesti myönnetty etu vastasi tuensaajapankkien verottamattomista voitoistaan maksaman 9 prosentin korvaavan veron ja omaisuuseriensä arvojen täsmäytykseen oikeutettujen muiden yhtiöiden samoista voitoista maksaman 15 prosentin veron erotusta. Tätä erotusta olisi vielä pienennettävä, koska tuensaajapankit olivat maksaneet alun perin realisoituneiden pääomavoittojen 15 prosentin osuudesta suhteellisesti korkeampaa veroa kuin muut yhtiöt, jotka saattoivat valita asetuksessa 358/1997 säädetyn täysin neutraalin verotuksen.

(64) Lisäksi Italia katsoo, että lain 218/1990 nojalla toteutettujen pankkisektorin uudelleenjärjestelyjen seurauksena saatujen pääomavoittojen täsmäytyksiä ei voitu rinnastaa muihin pääomavoittojen verotustoimenpiteisiin. Tähän on kaksi syytä. Ensinnäkin kyseiset pankkisektorin uudelleenjärjestelyt olivat jo luonteeltaankin hyvin erityislaatuisia eikä niitä siksi voi verrata muihin. Toiseksi verotoimenpiteet, joilla realisoituneiden pääomavoittojen verotusta lykättiin, oli suunniteltu nimenomaan kyseisiä uudelleenjärjestelyjä varten, ja verotuksen osittainen neutraalius koski sekä luovuttavaa että vastaanottavaa yhtiötä.

(65) Pankkisektorin uudelleenjärjestelyjen ainutkertaisuudesta Italian viranomaiset toteavat, että toimenpide koski pelkästään joitakin 22 päivän elokuuta 1990 ja 31 päivän joulukuuta 1995 välillä toteutettuja luottolaitosten uudelleenjärjestelyjä, joiden päätarkoituksena oli italialaisten julkisoikeudellisten luottolaitosten yksityistäminen. Osakeyhtiötä pidettiin Italian julkisoikeudellisille luottolaitoksille sopivimpana yhtiömuotona, jolla varmistetaan yksityisten pankkikonsernien syntyminen maahan ja edistetään yhteismarkkinoilla toimivien pankkien tasavertaisia kilpailuedellytyksiä. Lain 218/1990 nojalla entisten julkisoikeudellisten luottolaitosten osakkeet siirrettiin suoraan yhtiöihin, joissa julkinen omistus oli enemmän tai vähemmän vallitseva, tai vastaperustetuille tai jo olemassa olleille yksityisille pankkisäätiöille, joissa julkinen omistus jakaantui useiden paikallisten viranomaisten kesken. Sekä valtiolle että säätiöille oli annettu tilapäisesti tehtäväksi näiden vastaperustettujen yhtiöiden osakkeiden hallinta ja asteittainen myynti markkinoilla, jotta pankkisektoria voitaisiin vakauttaa ja synnyttää Italiaan pankkikonserneja.

(66) Pankkien uudelleenjärjestelyjen neutraalia verotusta voitiin perustella sillä, että tuolloin ei ollut yleistä järjestelyä, joka olisi varmistanut yhtiöiden uudelleenjärjestelyjen ja liiketoimintalohkojen luovutusten neutraalin verokohtelun. Italian lainsäätäjä pyrki helpottamaan joidenkin julkisoikeudellisten luottolaitosten yksityistämistä uudelleenjärjestelyin ja muuttamalla ne yhtiömuodoltaan yksityisoikeudellisiksi osakeyhtiöiksi välttäen kuitenkin samalla myöntämästä niille tarpeettomia etuja. Estääkseen muita yksityisoikeudellisia luottolaitoksia haittaavaa kilpailun vääristymistä lainsäätäjä on säätänyt a) sekä luovuttavan yhteisön että vastaanottavan yhteisön osittaisesta verotuksen neutraaliudesta (15 prosenttia realisoituneista pääomavoitoista otettiin verotuksessa huomioon ja siihen sovellettiin tuolloin voimassa ollutta yleistä verokantaa, joka oli 52,2 prosenttia); b) verottamattomien pääomavoittojen kirjaamisesta erityisvaraukseen; ja c) saman osittaisen verotuksellisen neutraaliuden ulottamisesta muiden kuin julkisoikeudellisten luottolaitosten uudelleenjärjestelyihin, jotta voitiin varmistaa, että uudelleenjärjestelyjen, joihin sekä julkisoikeudelliset että yksityisoikeudelliset luottolaitokset voivat osallistua, verokohtelu oli tasapuolista.

(67) Italian viranomaiset yhtyvät komission päätelmiin, joiden mukaan laissa 218/1990 ja asetuksessa 358/1999 säädetyt neutraalit verojärjestelyt eivät ole valtiontukea, koska ne ovat verojärjestelmän sisäisen logiikan kannalta perusteltuja (muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyn päätöksen 30 kohta). Italian viranomaiset katsovat, että jos kyseiset päätelmät ovat oikeita, ei myöskään lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädettyä täsmäytysjärjestelyä voida pitää valtiontukena, koska se on lain 218/1990 7 §:n 2 momentissa säädetyn osittaisen verotuksellisen neutraaliuden välttämätön täydennys ja lisäksi koska on otettava huomioon kyseisten pankkisektorin uudelleenjärjestelyjen erityisluonne.

(68) Italia korostaa, että täsmäytys koski ainoastaan alkuperäisistä uudelleenjärjestelyistä (jotka toteutettiin 22 päivän elokuuta 1990 ja 31 päivän joulukuuta 1995 välillä) johtuvia pääomavoittoja, jotka olivat jäljellä sen jälkeen, kun pääomavoitoista 15 prosenttia oli otettu verotuksessa huomioon. Alennetun korvaavan veron soveltaminen oli täysin perusteltua pääomavoittojen erityisluonteen vuoksi, sillä ne eivät olleet liikevoittoja vaan aikaisempina vuosina realisoituneita voittoja, ja erityisesti laissa 218/2000 säädettyjen pankkisektorin uudelleenjärjestelyjen erityisluonteen vuoksi, sillä niiden yhteydessä realisoituneista pääomavoitoista 15 prosentin osuudesta maksettiin 52,2 prosentin vero. Jos lasketaan keskiarvo 52,2 prosentin verokannalle ja lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädetyille korvaaville 9 prosentin ja 12 prosentin verokannoille, joita sovelletaan jäljellä olevaan 85 prosentin osuuteen pääomavoitoista, saadaan verokanta, joka on 15,48 ja 17,85 prosentin välillä. Verokanta on Italian mukaan verrattavissa laissa 350/2003 säädettyyn implisiittiseen täsmäytysjärjestelyyn, jossa poistokelpoisiin omaisuuseriin sovellettavaan 15 prosentin verokantaa ja omaisuuseriin, joista ei tehdä poistoja, sovelletaan 19 prosentin verokantaa.

(69) Lisäksi Italian viranomaiset katsovat, että lain 350/2003 2 §:n 26 momentin mukainen täsmäytysjärjestely on joustamattomampi, sillä sen mukaan kaikkien alkuperäisestä uudelleenjärjestelystä jäljellä olevien pääomavoittojen täsmäytys on pakollista, kun taas saman lain 2 §:n 25 momentin mukainen implisiittiinen täsmäytysjärjestely antaa mahdollisuuden täsmäyttää yksittäisiä omaisuuseriä, joiden arvo on noussut. Italian mukaan tällainen joustavuus oli tuensaajayhtiöille erittäin edullista, koska ne saattoivat päättää täsmäyttää ainoastaan poistokelpoiset omaisuuserät ja jättää täsmäyttämättä omaisuuserät, joiden myyntivoitto olisi joka tapauksessa ollut vapaa verosta. Esimerkiksi mainitussa osakkuuksien verovapausjärjestelyssä, joka on ollut voimassa 1 päivästä tammikuuta 2004, määräosuuksien myyntivoitosta 95 prosenttia on vapautettu verosta, ja sen vuoksi yhtiön ei kannata maksaa veroa sellaisiin omaisuuseriin liittyvistä voitoista, jotka on joka tapauksessa vapautettu lähes kokonaan verosta. Italian viranomaisten mukaan ero ei ole vähäinen, koska monet vastaperustetuille luottolaitoksille 1990-luvulla luovutetuista omaisuuseristä olivat yhtiöiden määräosuuksia ja siksi edellä kuvatun vuoden 2003 verouudistuksen seurauksena lähes kokonaan vapaita verosta.

(70) Lopuksi Italian viranomaiset toteavat, että mikäli komissio päätyy pitämään lain 350/2003 2 §:n 26 momentin nojalla sovellettua verokantaa edullisempana kuin saman lain 2 §:n 25 momentissa säädetyn ”yleisen” täsmäytysjärjestelyn nojalla sovellettavaa verokantaa, niiden välinen tosiasiallinen ero on kuitenkin mitätön ja siksi tukea olisi pidettävä vähämerkityksisenä.

5. **ASIANOMAISTEN HUOMAUTUKSET**

(71) Asianomaiset esittivät huomautuksissaan useita argumentteja, joilla oli tarkoitus torjua tutkittavana olevan verotäsmäytysjärjestelyn rinnastaminen valtiontukeen. Kyseessä oli niiden mukaan tekninen verotoimenpide, joka kohdistui tiettyyn tilanteeseen eli pankkisektorilla toteutettujen uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vaihdettujen, verottamattomien omaisuuserien verotusarvojen poikkeamisongelman ratkaisemiseen. Toimenpiteestä ei ole kyseisille pankkikonserneille edes etua, koska se merkitsee todellisuudessa lisäkuluja, joita muiden vastaavanlaisiin uudelleenjärjestelyihin osallistuneiden yhtiöiden ei asetuksessa 358/1997 ja sulautumadirektiivissä säädetyn yleisen neutraalin verojärjestelyn puitteissa yleensä tarvitse maksaa.

(72) Tutkittavana oleva järjestely ei asianomaisten mukaan ole valikoiva, vaan se on pankkisektorin erityispiirteiden ja ennen kaikkea kyseisten luottolaitosten uudelleenjärjestelyjen erityispiirteiden vuoksi perusteltu. Asianomaisten mukaan komissio olisi jo aikaisemmissa päätöksissään pitänyt laissa 218/1990 säädettyä osittain neutraalia verotusta yhteismarkkinoille soveltuvana. Esimerkkinä mainitaan valtiontukiohjelmasta, jonka Italia on toteuttanut pankkien hyväksi, 11 päivänä joulukuuta 2001 tehty komission päätös 2002/581/EY ([14]), jossa puolestaan viitataan komission tiedonantoon muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta Italian Banco di Napolille myöntämästä tuesta ([15]).

(73) Lisäksi asianomaiset toteavat, että kyseiset uudelleenjärjestelyjen kohteena olleet luottolaitokset eivät ole saaneet mitään erityistä etua, mikä käy ilmi, kun verrataan toisiinsa kyseisten pankkien pääomavoitoistaan maksamaa korvaavaa veroa ja vastaavien uudelleenjärjestelyjen kohteena olleiden muiden yhtiöiden neutraalissa verotusjärjestelyssä maksamaa veroa. Uudelleenjärjestelyjen kohteena olleisiin pankkeihin vuonna 2003 sovellettujen verokantojen poikkeaminen muihin yhtiöihin sovelletuista voidaan selittää sillä, että näihin kahteen uudelleenjärjestelytyyppiin sovellettiin erilaista verojärjestelyä. Asianomaiset toteavat, että asetuksen 358/1997 nojalla toteutetuista uudelleenjärjestelyistä seuranneet verottamattomat pääomavoitot olivat vapaasti jaettavissa, sillä ne voitiin jakaa osakkeenomistajille ilman yhtiöveroseuraamuksia. Sen sijaan lain 218/1990 nojalla realisoituneet pääomavoitot olivat sekä luovuttavan että vastaanottavan yhtiön kannalta ”lykättyjä pääomavoittoja” siihen asti, kunnes ne jaettaisiin osakkeenomistajille.

(74) Näissä kahdessa erilaisessa tilanteessa syntyneisiin pääomavoittoihin sovellettavien verojärjestelyjen erilaisuus on – asianomaisten mukaan – vahvistettu Italian valtiovarainministeriön päätökseen nro 82/2000 ([16]) sisältyvässä tulkinnassa. Päätöslauselmassa verohallinto myönsi, että luovutetun liiketoimintalohkon markkina-arvon ja sen verotusarvon erotus ei ole neutraalissa verojärjestelyssä verotettavaa pääomavoittoa, jos verotusarvoja ei täsmäytetä markkina-arvoon luovuttavan yhtiön eikä vastaanottavan yhtiön tasolla. Päätöksessä tultiin myös siihen tulokseen, että liiketoimintalohkon luovutuksesta seuraava ero on puhtaasti kirjanpidollinen, ellei kyseistä liiketoimintalohkoa myydä, ja siksi ”lykätty pääomavoitto” oli jaettavissa osakkeenomistajille ilman veroseuraamuksia yhtiön tasolla. Toisaalta lain 218/1990 7 §:n 2 momentissa säädetään nimenomaisesti, että kyseisissä luottolaitosten uudelleenjärjestelyissä osittain neutraalin verotuksen puitteissa toteutetusta luovutuksesta johtuvaa kirjanpitoarvon eroa verotetaan paitsi silloin, jos omaisuuserät myydään, myös silloin, jos pääomavoittoa jaetaan osakkeenomistajille.

(75) Asianomaisten huomautusten mukaan se, että laeissa 342/2000 ja 448/2001 vuosien 2000 ja 2001 täsmäytyksiä varten vahvistetut verokannat olivat samat sekä luottolaitosten uudelleenjärjestelyille että muita yhtiöitä koskeville uudelleenjärjestelyille, mutta vuoden 2003 täsmäytysten verokannat olivat selvästi edullisemmat pankeille, johtui vuoden 2003 yhtiöverouudistuksen myötä tulleista muutoksista. Yhtiöverouudistuksessa verohyvitysjärjestelmä korvattiin järjestelyllä, jossa vapautus verosta oli 95-prosenttinen osakkeiden kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi.

([14]) Ks. mainitun päätöksen 32 kohta (EYVL L 184, 13.7.2002, s. 27).
([15]) Ks. mainitun päätöksen 3.2.1 kohta (EYVL C 328, 1.11.1996, s. 23).
([16]) Päätös (risoluzione) nro 82/E-67004, annettu 6.6.2000, saatavilla Italian valtiovarainministeriön verotietokannassa: http://dt.finanze.it/doctrib/PDF/Documento.pdf?Request=0&DocumentID=1400000820000606FIN110000006700400&Info=1,0,0

(76) Asianomaiset toteavat myös, että – toisin kuin uudelleenjärjestelyn kohteena olleet luottolaitokset – muut uudelleenjärjestelyn kohteena olleet yhtiöt olisivat voineet jakaa pääomavoittonsa maksamatta yhtiöveroa, mutta osingot olisivat olleet 31 päivään joulukuuta 2003 voimassa olleen verohyvitysjärjestelmän nojalla veronalaisia osakkeenomistajan tasolla. Jos yhtiöiltä olisi kannettu korvaavaa veroa pääomavoittojen huomioimiseksi verotuksessa (kuten vuoden 2000 ja 2001 täsmäytysjärjestelyissä), maksettu vero olisi hyvitetty määrästä, jonka osakkeenomistajan olisi täytynyt maksaa osingonjaon yhteydessä. Aikaisemmassa verohyvitysjärjestelmässä osakkeenomistajan verotuksessa olisi siis joka tapauksessa otettu huomioon mahdollisesti maksettu yhtiövero ja näin erilaisten täsmäytysjärjestelyiden verokohtelu olisi yhdenmukaistunut. Tämä puolestaan olisi oikeuttanut saman korvaavan verokannan soveltamisen sekä uudelleenjärjestelyn kohteena olleisiin luottolaitoksiin että muihin tuolloin uudelleenjärjesteltyihin yhtiöihin.

(77) Tilanne muuttui merkittävästi 31 päivän joulukuuta 2003 jälkeen, kun otettiin käyttöön uudelleenjärjestelyissä syntyneitä lykättyjä pääomavoittoja koskeva järjestely, jossa osingoista 95 prosenttia on vapautettu verosta. Vuodesta 2004 muiden kuin pankkien uudelleenjärjestelyiden seurauksena realisoituneiden ja myöhemmin osinkoina jaettujen pääomavoittojen veroa kannettiin ainoastaan 5 prosentista osinkoina jaetuista pääomavoitoista, ja tämä oli ainoa kannettava vero (jos ei sovellettu korvaavaa veroa). Uudelleenjärjestelyn kohteena olleiden pankkien pääomavoitoista sen sijaan kannettiin voitonjaon yhteydessä yleinen yhtiövero (ellei sovellettu korvaavaa veroa). Tämän epätasapuolisuuden korjaamiseksi Italian lainsäätäjä otti käyttöön lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädetyn nimellisen (alennetun) korvaavan verokannan, joka koski pelkästään uudelleenjärjestelyn kohteena olleiden pankkien lykättyjä pääomavoittoja eikä asetuksen 358/1997 nojalla lykättyjä pääomavoittoja, koska jaettaessa viimeksi mainittuja osinkoina verotus oli joka tapauksessa lievempi (osingonsaajan tasolla 95 prosenttia vapautettu verosta).

(78) Asianomaisten kanta oli tiivistettynä, että vuoden 2003 verotäsmäytysjärjestely ei tuonut uudelleenjärjestelyn kohteena olleille pankeille etua. Sen sijaan kyseessä oli toimenpide, jolla oli tarkoitus korjata laissa 218/1990 säädetyn, uudelleenjärjestelyn kohteena olleita luottolaitoksia koskevan huomattavasti raskaamman verotäsmäytysjärjestelyn ja asetuksessa 358/1997 säädetyn yleisen järjestelyn puitteissa toteutettujen uudelleenjärjestelyjen kohteena olleiden yhtiöiden jakamiin pääomavoittoihin sovelletun verotuksellisesti yleisesti ottaen vähemmän ankaran järjestelyn epätasapuolisuus.

(79) Lopuksi mainittakoon, että asianomaiset ovat toissijaisesti todenneet, että jos komissio toteaisi lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa tarkoitetun verotäsmäytysjärjestelyn antaneen erityistä etua yksinomaan lain 218/1990 nojalla toteutetuissa uudelleenjärjestelyissä mukana olleille luottolaitoksille, etu ei ole sen suuruinen kuin komissio on alun perin laskenut. Edun suuruus olisi ainoastaan täsmäytyksen nojalla maksetun veron ja saman lain 350/2003 2 §:n 25 momentin nojalla yksittäisten poistokelpoisten tai poistokelvottomien omaisuuserien uudelleenarvostamisen yhteydessä maksettavan erillisen veron erotus. Erotus olisi vain murto-osa uudelleenarvostuksesta kannetusta verosta, ja lisäksi siitä olisi vähennettävä vero, jota on maksettu liikaa sellaisten omaisuuserien täsmäyttämiseksi, joiden myynnistä saatavaa pääomavoittoa ei veroteta (omaisuuserät, joiden myyntivoitto on vapautettu verosta).

6. **ARVIOINTI**

6.1 **Perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettu valtiontuki**

(80) Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön ([17]) mukaan toimenpiteen on täytettävä kaikki EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa määrätyt kriteerit, jotta sitä voidaan pitää valtiontukena, eli sen on oltava valtion myöntämää tai valtion varoista myönnettyä, tuotettava etua, joka suosii valikoivasti joitakin yrityksiä tai tuotannonaloja tavalla, joka ei ole perusteltavissa verojärjestelmän sisäisellä logiikalla, ja sen on vääristettävä tai uhattava vääristää kilpailua ja vaikutettava kauppaan.

Valtion varat

(81) Komissio katsoo, että tutkittavana olevaa toimenpidettä rahoitettiin todistettavasti valtion varoin, sillä nimellisen (alennetun) korvaavan veron maksaminen pääomavoitoista lain 350/2003 2 §:n 26 momentin nojalla yleisen yhtiöveron sijaan vastaa yhtiöveron kevennystä valtiontalouden vahingoksi.

([17]) Ks. myös asia C-222/04, *Ministero dell'Economia e delle Finanze v. Cassa di Risparmio di Firenze SpA, Fondazione Cassa di Risparmio di San Miniato ja Cassa di Risparmio di San Miniato SpA*, tuomio 10.1.2006 (Kok. 2006, s. I-00289, 129 kohta).

Valikoiva etu

(82) Italian viranomaiset ja asianomaiset katsoivat, että komissio oli aikaisemmissa päätöksissään – päätöksessä 2000/600EY ([18]) Italian valtion sisilialaisille julkisille pankeille Banco di Sicilialle ja Sicilcassalle myöntämän tuen ehdollisesta hyväksymisestä ja päätöksessä 1999/288/EY ([19]) Italian Banco di Napolille myöntämän tuen ehdollisesta hyväksymisestä – tutkinut ja hyväksynyt laissa 218/1990 säädetyn osittain neutraalin verotuksen, sillä se oli päätellyt, että toimenpide ei ollut valtiontukea. Siksi tutkittavana oleva järjestely ei myöskään olisi valtiontukea, sillä se on vain luonnollinen seuraus laissa 218/1990 säädetystä verotuksen lykkäysjärjestelystä.

(83) Lain 218/1990 7 §:n 2 momentissa säädettiin, että pankkisektorin uudelleenjärjestelyjen puitteissa toteutettujen omaisuuserien ja osakkeiden luovutusten verokohtelu oli osittain neutraali. Tämä tarkoitti, että pääomavoitot, jotka realisoituivat pankin liiketoimintalohkon luovutuksen seurauksena, jätettiin sekä luovuttavan että vastaanottavan yhtiön verotuksessa huomiotta, jos luovutetun liiketoimintalohkon muodostaville omaisuuserille annettiin sama verotusarvo kuin niillä oli, kun ne olivat luovuttavan yhtiön omistuksessa (siirretty verotusarvo), ja luovuttavalta yhtiöltä vastaanotetuille osakkeille annettiin sama verotusarvo kuin oli luovutetuilla omaisuuserillä (korvaava verotusarvo).

(84) Uudelleenjärjestelyyn osallistuneet yhtiöt eivät saaneet veroetua tämän järjestelyn puitteissa, koska vaihdettujen omaisuuserien ja osakkeiden verotusarvot eivät kasvaneet, ja luovutuksen seurauksena realisoituneen voiton verotusta pelkästään lykättiin tulevaisuuteen (esimerkiksi siihen asti, kunnes vastaanottava yhtiö myy omaisuuserät tai luovuttava yhtiö myy osakkeet). Koska luovuttajan tai vastaanottajan veropohja ei kasvanut, voiton verottamisen lykkääminen yhteisön tasolla ei ollut tukitoimenpide.

(85) Laissa 218/1990 säädetyn järjestelyn mukainen veronmaksun lykkäys oli lisäksi sopusoinnussa yhtiöverotuksen perusperiaatteiden kanssa (yhtiön kaikista tuotoista ja voitoista on maksettava tuloveroa). Realisoituneita pääomavoittoja ei kuitenkaan otettu verotuksessa huomioon, koska kyseisten omaisuuserien verotusarvo ei noussut, joten niitä saatettiin verottaa myöhemmin.

(86) Edellä esitetyn perusteella komissio vahvistaa muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehdyssä päätöksessä muotoillun alkuperäisen arvioinnin, jonka mukaan se, että a) lailla 218/1990 säädeltyjen operaatioiden puitteissa realisoituneista pääomavoitoista 85 prosenttia ja b) lailla 358/1997 säädeltyjen operaatioiden puitteissa realisoituneet pääomavoitot jätettiin ottamatta verotuksessa huomioon, ei ole valtiontukea, koska vaihdettujen omaisuuserien verotusarvot säilyivät ennallaan ([20]), ja siksi verotukselliset pääomavoitot eivät materialisoituneet eikä ole syntynyt etua. Koska realisoituneet pääomavoitot on jäädytetty, tällaisista operaatioista seurannutta omaisuuserien arvonnousua ei ole voitu jakaa, omaisuuserien arvonnoususta ei ole voitu tehdä poistoja, omaisuuserien arvoa ei ole voitu alentaa tai muulla tavoin vähentää yhtiön verotettavasta tulosta. Näin ollen komissio toteaa, että neutraaliin verotukseen liittyvä veronlykkäys oli verojärjestelmän sisäisen logiikan mukaista eikä se ole valtiontukea.

(87) Sen sijaan lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädetty verotäsmäytys antoi oikeuden verotusarvon korotukseen, josta olisi täytynyt maksaa yleistä yhtiöveroa, ellei tutkittavana olevan kaltaista korvaavaa veroa olisi ollut käytettävissä. Komissio katsoo, että kansallinen lainsäätäjä voi pääomavoittojen verotuksen keventämiseksi soveltaa yleistä verokantaa edullisempaa korvaavaa verokantaa. Koska myyntivoittovero maksetaan yleensä välittömästi, mutta luovutettujen omaisuuserien veroperustan kasvun veroedut realisoituvat vasta ajan myötä – kun omaisuudesta tehdään poistoja tai omaisuuseriä myydään – tällaisten voittojen yleinen verotus yleensä merkitsee sekä luovuttavan että vastaanottavan yhtiön nettoverorasituksen lisääntymistä. Uudelleenjärjestelyjen seurauksena realisoituneiden pääomavoittojen yleistä verokantaa alempi korvaava verokanta voi siis periaatteessa olla perusteltu teknisenä toimenpiteenä, jonka tarkoituksena oli keventää pääomavoittojen verotusta.

([18]) EYVL L 256, 10.10.2000, s. 21.
([19]) EYVL L 116, 4.5.1999, s. 36.
([20]) Jos toteutunut arvonnousu on otettu huomioon, siitä on myös kannettu vero, kuten 15 prosentista lailla 218/1990 säädeltyjen operaatioiden puitteissa saaduista voitoista.

(88) Tälläinen edullinen verotäsmäytys voi kuitenkin olla perusteltu ainoastaan, jos sitä sovelletaan objektiivisesti samoin ehdoin kaikkiin vastaaviin pääomavoittoihin, sellaisiinkin, joita laki 218/1990 ei koske, muiden luottolaitosten uudelleenjärjestelyt mukaan lukien.

(89) Komissio katsoo, että laissa 342/2000 ja 448/2001 säädetyt täsmäytykset antoivat lailla 218/1990 ja asetuksella 358/1997 säänneltyjen uudelleenjärjestelyjen kohteena olleille yrityksille mahdollisuuden maksaa pääomavoitoista kaikille yrityksille yhtäläisen korvaavan veron. Näin ollen komissio toteaa, että kyseiset täsmäytykset olivat yleisiä verotoimenpiteitä ja että tuolloin sovellettua yleistä yhtiöveroa alempi korvaava vero ei tuonut kyseisille yhtiöille kilpailuetua, koska sitä sovellettiin samoin ehdoin kaikkiin yrityksiin, jotka päättivät lain 218/1990 tai asetuksen 358/1997 asiaa koskevien säännösten mukaisesti saattaa vielä verottamattomat pääomavoitot verotuksen piiriin. Näin ollen komissio katsoo, että tällaiset täsmäytykset ovat yleisiä verotoimenpiteitä, jotka ovat verojärjestelmän logiikan kannalta perusteltuja, eivätkä ne ole valtiontukea.

(90) Sen sijaan komissio katsoo, että lain 350/1997 2 §:n 26 momentissa säädetty verotäsmäytys ei ole yleinen toimenpide, koska sitä sovellettiin pelkästään lain 218/1990 nojalla toteutettujen uudelleenjärjestelyjen seurauksena realisoituneisiin tiettyjen luottolaitosten pääomavoittoihin.

(91) Komissio katsoo, että kyseisestä verojärjestelystä saatu etu vastaa omaisuuserien arvon täsmäyttämiseksi maksetun veron ja sen veron erotusta, joka olisi täytynyt maksaa, jos täsmäytys olisi tehty soveltamatta lain 350/2003 2 §:n 26 momentin säännöksiä. Tällaisiin voittoihin sovellettu tosiasiallinen verokanta olisi vuonna 2004 ollut 37,25 prosenttia (33 prosentin yhtiövero ja tuotannollisesta toiminnasta kannettava 4,25 prosentin paikallisvero), ja tosiasiallisesti maksettu korvaava vero oli 9 prosenttia (ottamatta huomioon veronmaksun lykkäyksestä johtuvaa vähennystä).

(92) Lisäksi komissio toteaa, että korvaava vero on lain 350/2003 nojalla maksettu kolmessa erässä (50 prosenttia vuonna 2004, 25 prosenttia vuonna 2005 ja 25 prosenttia vuonna 2006) ilman korkoa, mutta yleinen vero, joka olisi kannettu, jos lain 350/2003 2 §:n 26 momentin säännöksiä ei olisi sovellettu, olisi täytynyt maksaa kokonaan vuonna 2004. Näin ollen komissio toteaa, että tutkittavana olevan järjestelyn yhdeksän tuensaajaa ovat tosiasiallisesti maksaneet veroa avustusekvivalentiksi muunnettuna 185 505 996 euroa, kun yleisen veron määrä olisi ollut 771 991 022 euroa (37,25 prosenttia realisoituneesta 2 059 miljoonan euron voitosta). Yleisen veron ja tosiasiallisesti maksetun veron erotus on näin 586 485 026 euroa.

(93) Komissio katsoo, että edellä mainitun edun saivat tosiasiallisesti vain luottolaitokset, jotka olivat mukana laissa 218/1990 säädetyissä operaatioissa, kun taas muut luottolaitokset ja muut yritykset, jotka olivat mukana asetuksessa 358/1997 säädetyissä vastaavissa uudelleenjärjestelyissä, eivät ole voineet hyödyntää kyseistä verojärjestelyä ja sen edullisia ehtoja.

(94) Italian viranomaiset ja asianomaiset ovat huomauttaneet, että mikään yhdeksästä tuensaajasta ei olisi täsmäyttänyt omaisuuseriensä arvoja, jos se olisi niin tehdessään joutunut maksamaan pääomavoitoistaan yleistä yhtiöveroa. Italian viranomaisten toimittamien selvitysten mukaan muut yhtiöt, joita lain 218/1990 nojalla toteutetut uudelleenjärjestelyt eivät koskeneet, pystyivät hyödyntämään lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa tarkoitettua implisiittistä verotäsmäytysjärjestelyä lain 342/2000 17 §:ssä säädettyjen, pitkälti vastaavien yleisten soveltamissääntöjen mukaisesti.

(95) Italian viranomaiset ja asianomaiset katsovat, että kyseisen edun oikea laskutapa edellyttää, että otetaan huomioon verot, jotka on maksettu alkuperäisten luovutusten yhteydessä, jolloin vero määräytyi lain 218/1990 mukaisesti ja kokonaisverokanta oli 40 prosenttia. Kyseisten pääomavoittojen tosiasiallinen kokonaisverotus oli niiden mukaan vuonna 1990 ja 2004 selvästi uudelleenjärjestelyihin vuonna 2000 sovellettua yleistä verokantaa suurempi, eikä siitä siksi koitunut etua.

(96) Komissio kuitenkin vastaa, että lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa tarkoitettu järjestely ei ole verotuksellisesti neutraaleja uudelleenjärjestelyjä seuraava täsmäyttämättömien arvojen verotäsmäytys vaan verotuksellinen uudelleenarvostusjärjestely, jossa voitiin realisoida pääomavoitot, jotka ovat seurausta siitä, että tuensaajayhtiön hallussa olleiden omaisuuserien verotusarvo saatettiin niiden käypää arvoa vastaavaksi. Komissio toteaa, että nämä kaksi järjestelyä eivät ole verrattavissa toisiinsa, ja katsoo lisäksi, että lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa tarkoitettu verotuksellinen uudelleenarvostusjärjestely ei vastaa saman lain 2 §:n 26 momentissa tarkoitettua verotuksellista täsmäytysjärjestelyä, kun otetaan huomioon näissä kahdessa järjestelyssä säädettyjen korvaavien verojen verokannat.

(97) Komissio päätteleekin, että yhtiöt, jotka ovat täsmäyttäneet omaisuuseriensä verotusarvot lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa tarkoitetulla tavalla ovat saaneet erityistä etua, joka muodostuu verotuksessa huomioon otettujen voittojen yleisen verokannan ja näiden voittojen korvaavan verokannan erotuksesta.

(98) Asianomaiset sitä vastoin katsovat, että lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädetty korvaava alhaisempi verokanta ei ollut valikoiva, koska se oli lain 218/1990 nojalla toteutetuista uudelleenjärjestelyistä syntyneiden pääomavoittojen verotuksen oikeudellisten ja tosiasiallisten erityispiirteiden kannalta perusteltu. Lisäksi asianomaiset katsovat, että kaikkien näiden vuosien jälkeen Italia ei olisi voinut legitiimisti verottaa tällaisia pääomavoittoja kuten muissa uudelleenjärjestelyissä syntyneitä pääomavoittoja.

(99) Komissio panee merkille, että lain 218/1990 nojalla toteutettuihin uudelleenjärjestelyihin liittyvillä ehdoilla ja säännöksillä oli tarkoitus lykätä kyseisten uudelleenjärjestelyjen seurauksena realisoituneiden pääomavoittojen verotusta, kuten myös mainitussa Italian valtiovarainministeriön päätöksessä todettiin. Komissio kuitenkin katsoo, että laissa 218/1990 säädetty osittain neutraali verotusjärjestely vastaa pääpiirteissään asetuksessa 358/1997 säädettyä täysin neutraalia verotusjärjestelyä jo realisoituneiden mutta vielä verottamattomien pääomavoittojen osalta. Koska nämä kaksi tilannetta ovat tosiasiallisesti rinnasteisia, lainsäätäjän olisi täytynyt kohdella niitä samalla tavoin säätäessään vuonna 2003 lykättyjen pääomavoittojen verottamisesta.

(100) Lisäksi komissio katsoo, että vaikka mainitussa päätöksessä niin väitetään, alemman verokannan soveltamista ei voida pitää pelkästään korvauksena siitä, että laissa 218/1990 tarkoitetuista pankkisektorin uudelleenjärjestelyistä johtuvia, osakkeenomistajille osinkoina jaettuja pääomavoittoja verotettiin ankarammin kuin muista, neutraalissa verotusjärjestelyssä toteutetuista uudelleenjärjestelyistä johtuvia, osinkoina jaettuja pääomavoittoja. Komissio ei voi allekirjoittaa väitettä, koska erilaisten korvaavien verojen soveltaminen pääomavoittoihin ei aina johdu siitä, että osinkoina jaettuihin lykättyihin pääomavoittoihin sovellettava verorasitus olisi erilainen. Komissio toteaa, että tällaisen perustelun hyväksyminen merkitsisi, että yhtiöihin voitaisiin soveltaa erilaisia verokantoja vain siksi, että ne ovat osallistuneet tietyntyyppisiin valtion suosimiin uudelleenjärjestelyihin.

(101) Komissio katsoo, että lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädetyn verotäsmäytysjärjestelyn soveltamisesta johtuvaa veroetua ei voida pitää vähämerkityksisenä. Määrittääkseen, onko kyseessä tuki, komission on verrattava kyseisen järjestelyn nojalla sovellettua nimellistä (alennettua) veroa veroon, joka olisi kannettu, jos kyseistä järjestelyä ei olisi ollut käytettävissä ja tuensaajaluottolaitokset olisivat täsmäyttäneet omaisuuseriensä veroperustat ja jakaneet verotäsmäytyksistä syntyneet pääomavoitot osakkeenomistajilleen.

(102) Lisäksi komissio katsoo, että valtion myöntämän taloudellisen edun väitetty vähäisyys ei ole riittävä syy sulkea pois mahdollisuutta, että etu olisi tukea. Komissio toteaa myös, että perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta vähämerkityksiseen tukeen 15 päivänä joulukuuta 2006 annetussa komission asetuksessa (EY) N:o 1998/2006 ([21]) säädettyä *de minimis* -poikkeusta ei ole mahdollista soveltaa, koska tutkittava toimenpide ei ole läpinäkyvä tuki, kuten asetuksessa edellytetään, ja koska Italian viranomaiset eivät ole noudattaneet asetuksessa säädettyjä ehtoja.

([21]) EUVL L 379, 28.12.2006, s. 5.

Perustelu järjestelyn luonteella

(103) Italian viranomaisten ja asianaomaisten mukaan lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädettyä täsmäytysjärjestelyä voitaisiin perustella pankkisektorin ominaispiirteillä eikä se sen vuoksi olisi valtiontukea.

(104) Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan verotoimenpide on valikoiva ainoastaan, jos verojärjestelmän tavoitteiden kannalta oikeudellisesti ja tosiasiallisesti samankaltaisissa tilanteissa tapahtuu perusteetonta syrjintää ([22]), eikä "asianomaisten yritysten erilainen kohtelu […] voi […] automaattisesti merkitä sitä, että kyse on perustamissopimuksen 92 artiklan 1 kohdassa tarkoitetusta edusta" ([23]).

(105) Komissio katsoo, että tutkittavana oleva järjestely ei merkitse yleisen verotusjärjestelmän mukauttamista pankkitoiminnan erityispiirteisiin, vaan valikoivaa etua, joka parantaa kyseisten yritysten eli uudelleenjärjestelyissä mukana olleiden luottolaitosten kilpailukykyä.

(106) Italian viranomaiset toteavat lisäksi, että kyseinen järjestely on vain uusi versio lain 342/2000 nojalla käyttöönotetusta järjestelystä, joka ei ollut valtiontukea, koska sitä sovellettiin kaikentyyppisten yritysten uudelleenjärjestelyiden seurauksena syntyneisiin voittoihin. Laissa 350/2003 säädettyä järjestelyä olisi verrattava laissa 342/2000 säädettyyn. Ensin mainittu ei Italian mukaan tuo jälkimmäiseen nähden mitään lisäetua. Kuten on edellä selitetty, komissio ei voi yhtyä tähän näkemykseen, koska laissa 350/2003 tarkoitetun täsmäytyksen soveltamisala on suppeampi kuin laissa 342/2000 säädetyn yleisen täsmäytyksen soveltamisala.

(107) Edellä esitetyn perusteella komission päätelmä on, että lain 350/2003 nojalla tietyt luottolaitokset ovat saaneet erityistä etua, kun tiettyjen omaisuuserien luovutusten seurauksena syntyneisiin voittoihin on sovellettu yleisen verokannan sijaan erityistä korvaavaa veroa.

([22]) Asia C-143/99, *Adria-Wien Pipeline GmbH ja Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke GmbH v. Finanzlandesdirektion für Kärnten*, tuomio 8.11.2001 (Kok. 2001, s. I-8365).

([23]) Asia C-53/00, *Ferring v. ACOSS*, tuomio 22.11.2001 (Kok. 2001, s. I-9067, 17 kohta).

Kilpailun vääristyminen ja vaikutus jäsenvaltioiden väliseen kauppaan

(108) Yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön ([24]) mukaan toimenpiteen katsotaan vääristävän kilpailua, jos tuensaaja kilpailee muiden yritysten kanssa markkinoilla, jotka ovat avoimet kilpailulle. Lisäksi toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden välisen kauppaan, kun valtion myöntämä taloudellinen tuki vahvistaa yrityksen asemaa jäsenvaltioiden välisessä kaupassa muihin, kilpaileviin yrityksiin verrattuna ([25]).

(109) Komissio katsoo, että huomattava tukisumma tosiasiallisesti vahvisti tuensaajien taloudellista asemaa pankkisektorilla, jossa ne kilpailevat kilpailulle avatuilla rahoituspalvelujen markkinoilla muiden yritysten kanssa, jotka tarjoavat palveluja yhteisön tasolla.

(110) Lisäksi komissio katsoo, että kyseisille luottolaitoksille myönnetty etu saattaa vääristää kilpailua Italian pankkisektorilla nykytilanteessa, joka on otollinen pankkien yhdistymiselle. Tietyt italialaiset luottolaitokset saattoivat kuitata omaisuuserissään piileviin, taseeseen kirjattuihin pääomavoittoihinsa liittyvät verovelkansa maksamalla nimellisen (alennetun) veron, mikä on omiaan lisäämään näiden luottolaitosten houkuttelevuutta ja taloudellista arvoa mahdollisten sijoittajien ja ostajien silmissä. Tutkittavana olevan verojärjestelyn puitteissa myönnetty etu voi komission mielestä kohtuuttomasti muuttaa yritysostomarkkinoita Italian pankkisektorilla.

6.2 **Soveltuvuus yhteismarkkinoille**

(111) Siltä osin kuin tutkittavana oleva järjestely on EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua valtiontukea, on arvioitava, soveltuuko se yhteismarkkinoille perustamissopimuksen 87 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädettyjen poikkeusten perusteella. Italian viranomaiset ja asianomaiset eivät ole esittäneet argumentteja, joilla ne olisivat vedonneet edellä mainittujen poikkeusten soveltamiseen tässä tapauksessa.

(112) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 2 kohdan mukaisia poikkeuksia, jotka koskevat yksittäisille kuluttajille myönnettävää sosiaalista tukea, tukea luonnonmullistusten tai muiden poikkeuksellisten tapahtumien aiheuttaman vahingon korvaamiseksi ja tukea Saksan liittotasavallan alueille jaosta aiheutuneen taloudellisen haitan korvaamiseksi, ei voida soveltaa tähän asiaan.

([24]) Asia T-214/95, *Vlaamse Gewest v. komissio*, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (Kok. s. II-717).

([25]) Asia 730/79, *Philip Morris v. komissio*, tuomio 17.9.1980 (Kok. s. 2671, 11 kohta).

(113) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan a alakohdan poikkeuksen perusteella tukea voidaan myöntää taloudellisen kehityksen edistämiseen sellaisilla alueilla, joilla elintaso on poikkeuksellisen alhainen tai joilla vajaatyöllisyys on vakava ongelma. Sitä ei voida kuitenkaan soveltaa tähän asiaan, koska tukea ei myönnetä taloudellisen kehityksen edistämiseen tällaisilla Italian alueilla.

(114) Järjestelyä ei voida pitää EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan b alakohdassa säädettynä Euroopan yhteistä etua koskevana hankkeena tai tukena, jolla on tarkoitus poistaa jäsenvaltion taloudessa olevan vakava häiriö, eikä EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitettuna tukena kulttuurin ja kulttuuriperinnön edistämiseen.

(115) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla tuki, jolla edistetään tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä, on hyväksyttävää, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tästä on todettava ensinnäkin, että tutkittavana oleva tuki ei vastaa mitään niistä suuntaviivoista tai puitteista, joissa määritellään kriteerit, joiden täyttyessä määrätyntyyppisiä tukia voidaan pitää yhteismarkkinoille soveltuvina. Erikseen on mainittava, että se ei vastaa tuolloin voimassa olleita yhteisön suuntaviivoja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi ([26]). Toiseksi, koska veroetu on myönnetty jo toteutuneiden operaatioiden perusteella jälkeenpäin, sen ei voida katsoa toimivan kannustimena, mikä on edellytyksenä tämän poikkeuksen soveltamiselle.

(116) Sen sijaan komissio katsoo, että kyseinen verojärjestely on keventänyt verorasitusta, joka tuensaajaluottolaitoksiin olisi kuvatunkaltaisissa uudelleenjärjestelyissä tavallisesti kohdistunut, ja siksi sitä on pidettävä toimintatukena. Tällaista tukea ei voida pitää yhteismarkkinoille soveltuvana, koska sillä ei edistetä tietyn taloudellisen toiminnan tai talousalueen kehitystä eikä se ole ajallisesti rajoitettua eikä asteittain alenevaa eikä se rajoitu siihen, mikä on välttämätöntä tiettyjen taloudellisten haittojen korjaamiseksi.

(117) Siksi komission päätelmä on, että tutkittavana oleva järjestely ei sovellu yhteismarkkinoille.

([26]) EYVL C 288, 9.1.1999, s. 2.

6.3 **Takaisinperintä**

(118) Koska tukijärjestely on toteutettu odottamatta komission alustavaa hyväksyntää, se on perittävä takaisin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1999 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ([27]) 14 artiklan mukaisesti. Verojärjestelyjä koskevan käytännön perusteella ([28]) komissio kuitenkin katsoo, että takaisinperinnän olisi kohdistuttava pelkästään siihen veron määrään, joka on jäänyt maksamatta, verrattuna määrään, joka tuensaajan olisi pitänyt maksaa, jos tuensaaja olisi soveltanut muita tuolloin käytettävissä olleita verojärjestelyjä. Komissio katsoo, että tutkittavana olevassa asiassa lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa tarkoitettu vaihtoehtoinen verotuksellinen uudelleenarvostusjärjestely ei ollut pelkästään hypoteettinen vaan järkevä vaihtoehto, jonka kyseiset tuensaajat olisivat voineet valita omaisuuseriensä tosiasiallisen arvon ottamiseksi huomioon verotuksessa ([29]).

(119) Lain 350/2003 2 §:n 25 momentti sisältää yleisen säännöksen, jonka mukaan yritysten realisoituneet voitot voidaan ottaa huomioon verotuksessa uudelleenarvostamalla taseessa 31 päivänä joulukuuta 2002 olevat omaisuuserät niiden tuolloiseen markkina-arvoon ja maksamalla niistä kolmessa erässä (50 prosenttia vuonna 2004, 25 prosenttia vuonna 2005 ja 25 prosenttia vuonna 2006) 19 prosentin korvaava vero, jos kyseessä on poistokelpoisten omaisuuserien uudelleenarvostus, ja 15 prosentin korvaava vero, jos kyseisistä omaisuuseristä ei tehdä poistoja. Tätä yleistä järjestelyä sovellettiin myös kyseisisten uudelleenjärjestelyjen kohteena oleviin luottolaitoksiin. Vaikka täsmäytyksiä ja uudellenarvostuksia ei voida rinnastaa toisiinsa, komissio katsoo, että jos täsmäytysjärjestelyä ei olisi ollut käytettävissä, kyseiset luottolaitokset olisivat todennäköisesti valinneet lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa tarkoitetun yleisen uudelleenarvostusjärjestelyn.

(120) Edellä esitetyn perusteella komissio päättelee, että tuen takaisinperintä on rajattava pelkästään lain 350/2003 2 §:n 25 momentin nojalla uudelleenarvostetuista omaisuuseristä maksettavan veron (19 prosentin verokanta, jos kyseessä on kyseisten uudelleenjärjestelyjen kohteena olleiden luottolaitosten hallussa olevien poistokelpoisten omaisuuserien uudelleenarvostus, ja 15 prosentin, jos kyseisistä omaisuuseristä ei tehdä poistoja) ja saman lain 350/2003 2 §:n 26 momentin nojalla tosiasiallisesti maksetun veron erotukseen.

([27]) EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1.

([28]) Ks. VI jakso komission päätöksessä 2006/748/EY, tehty 4 heinäkuuta 2006, valtiontuesta N:o C 30/04 (ex NN 34/04), jonka Portugali on myöntänyt vapauttamalla julkisten yritysten tietyt (liike)toimet yritysten myyntivoittoverosta (EUVL L 307, 7.11.2006, s. 219).

([29]) Ks. asia C-148/04, Unicredito Italiano SpA / Agenzia delle Entrate, Ufficio Genova 1, tuomio 15.12.2005 (Kok. 2005, I-11137, 113–119 kohta).

7. **PÄÄTELMÄT**

(121) Komissio toteaa, että Italia on pannut lain 350/2003 2 §:n 26 momentin täytäntöön sääntöjenvastaisesti EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa rikkoen. Tukijärjestely ei sovellu yhteismarkkinoille.

(122) Myönnetyn tuen takaisinperintä on kohdistettava pelkästään määrään, joka vastaa maksetun summan ja sen summan erotusta, joka tuensaajan olisi täytynyt maksaa, jos siihen olisi sovellettu muita tuolloin voimassa olleita verojärjestelyjä.

(123) Takaisinperittävä summa rajataan sen vuoksi lain 350/2003 2 §:n 25 momentin nojalla maksettavan määrän ja saman lain 350/2003 2 §:n 26 momentin nojalla tosiasiallisesti maksetun määrän erotukseen,

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa tarkoitettu poikkeuksellinen verojärjestely, jonka Italia on pannut täytäntöön, on yhteismarkkinoille soveltumatonta valtiontukea.

2 artikla

Italian on kumottava 1 artiklassa tarkoitettu tukijärjestely.

3 artikla

1. Italian on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet, jotta tuensaajilta voidaan periä takaisin tuki, jota on myönnetty niille ja asetettu sääntöjenvastaisesti niiden käyttöön soveltamalla lain 218/1990 nojalla toteutetuista uudelleenjärjestelyistä syntyneisiin pääomavoittoihin lain 350/2003 2 §:n 26 momentissa säädettyä korvaavaa veroa.

2. Takaisinperittävä summa rajataan sen määrän, joka tuensaajien olisi täynyt maksaa, jos ne olisivat soveltaneet lain 350/2003 2 §:n 25 momentissa tarkoitettua verotäsmäytysjärjestelyä, ja saman lain 350/2003 2 §:n 26 momentin nojalla tosiasiallisesti maksetun määrän erotukseen.

3. Takaisinperintä on toteutettava viipymättä kansallisen lainsäädännön menettelyjen mukaisesti, jos niissä mahdollistetaan päätöksen välitön ja tehokas täytäntöönpano.

4. Takaisinperittävästä tuesta on maksettava korkoa siitä lähtien, kun tuki asetettiin tuensaajan käyttöön, sen tosiasialliseen takaisinperintään asti.

5. Korko lasketaan Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta 21 päivänä huhtikuuta 2004 annetun komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun säännösten mukaisesti.

4 artikla

Italian on ilmoitettava komissiolle kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen noudattamiseksi toteuttamansa toimenpiteet. Kyseiset tiedot on toimitettava tämän päätöksen liitteenä olevalla kyselylomakkeella. Italian on ilmoitettava komissiolle neljän kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta sen täytäntöönpanemiseksi toteuttamansa toimenpiteet.

5 artikla

Tämä päätös on osoitettu Italian tasavallalle.

Tehty Brysselissä 11 päivänä maaliskuuta 2008.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

LIITE I

Tiedot Italiassa yritysten uudelleenjärjestelyjen kohteena olleille luottolaitoksille verokannustimina myönnetystä valtiontuesta C 15/07 (ex NN 20/07) tehdyn komission päätöksen täytäntöönpanosta

1. **Tuensaajien määrä ja takaisinperittävän tuen kokonaismäärä**

1.1 Miten yksittäisiltä tuensaajilta takaisinperittävän tuen määrä lasketaan

— pääoman osalta?

— korkojen osalta?

1.2 Mikä on kyseisestä ohjelmasta sääntöjenvastaisesti myönnetyn ja takaisinperittävän tuen kokonaismäärä (bruttoavustusekvivalenttina, vuoden … hintoina)?

1.3 Kuinka monelta tuensaajalta kyseisen järjestelyn puitteissa myönnettyä sääntöjenvastaista tukea on perittävä takaisin?

2. **Tuen takaisinperimiseksi suunnitellut ja jo toteutetut toimenpiteet**

2.1 Mitä toimenpiteitä on jo toteutettu ja mitä toimenpiteitä on suunnitteilla tuen välitöntä ja tehokasta takaisinperintää varten? Täsmentäkää tarvittaessa myös toimenpiteiden oikeusperusta.

2.2 Mihin mennessä tuen takaisinperintä saadaan päätöksen?

3. **Yksittäisiä tuensaajia koskevat tiedot**

Ilmoittakaa taulukossa seuraavat tiedot erikseen kustakin tuensaajasta, jolta tukijärjestelyn puitteissa myönnettyä sääntöjenvastaista tukea on perittävä takaisin.

Tuensaaja	Sääntöjenvastaisesti myönnetyn tuen määrä (*) Rahayksikkö: …	Takaisinmaksettu määrä (°) Rahayksikkö: …

(*) Tuensaajan käyttöön asetetun tuen määrä (bruttoavustusekvivalenttina, vuoden … hintoina).
(°) Takaisinmaksettujen tukien bruttomäärä (korot mukaan luettuina).